

Valné shromáždění

Distribuce: veřejná
21. října 2015
Originál: angličtina

Sedmdesáté zasedání
Body 15 a 116 programu

Rezoluce přijatá Valným shromážděním 25. září 2015

[*bez vazby na konkrétní výbor Valného shromáždění (A/70/L.1)*]

70/1. Měníme náš svět: Agenda udržitelného rozvoje do roku 2030

Valné shromáždění

Přijímá následující závěrečný dokument summitu OSN konaného za účelem přijetí rozvojové agendy pro období po roce 2015:

Měníme náš svět: Agenda udržitelného rozvoje do roku 2030

Preambule

Tato agenda je akčním plánem pro lidstvo, planetu a prosperitu. Rovněž usiluje o posílení všeobecného míru ve větší svobodě. Uznáváme, že vymýcení chudoby ve všech jejích formách a dimenzích, včetně extrémní chudoby, je největší globální výzvou a nezbytnou podmínkou pro udržitelný rozvoj.

Všechny země a všechny zainteresované subjekty budou tento plán provádět ve spolupráci a partnerství. Jsme odhodláni osvobodit lidskou rasu od tyranie chudoby a bídy a uzdravit naši planetu a zajistit jí bezpečnost. Jsme rozhodnuti přijmout odvážné a transformativní kroky, které jsou zcela nutné k tomu, aby se svět vydal na cestu udržitelnosti a odolnosti. Slibujeme, že jakmile nastoupíme tuto kolektivní cestu, nikoho nenecháme pozadu.

Sedmnáct cílů udržitelného rozvoje a sto šedesát devět podcílů, které dnes vyhlašujeme, naznačují rozsah a ambice této nové celosvětové agendy. Navazují na Rozvojové cíle tisíciletí a mají dokončit to, čeho tyto cíle nedosáhly. Usilují o uplatňování lidských práv všech a o dosažení rovnosti pohlaví a posílení postavení žen a dívek. Jsou integrované a neoddelitelné a zajišťují rovnováhu tří dimenzí udržitelného rozvoje: ekonomické, sociální a environmentální.

Tyto cíle a podcíle budou v průběhu nadcházejících 15 let podnětem pro přijímání opatření v oblastech kriticky důležitých pro lidstvo a planetu.

Lidé

Jsme pevně rozhodnutí vymýtit chudobu a hlad ve všech jejích formách a rozměrech a zajistit, aby všichni lidé mohli plně využít svého potenciálu důstojným a rovným způsobem ve zdravém životním prostředí.

Planeta

Jsme rozhodnutí chránit planetu před degradací, a to i prostřednictvím udržitelné spotřeby a výroby, udržitelného řízení přírodních zdrojů a přijímáním naléhavých opatření v oblasti změny klimatu tak, aby mohla zajišťovat potřeby současných a budoucích generací.

Prosperita

Jsme rozhodnutí zajistit, aby všichni lidé mohli žít prosperující a naplňující život a aby ekonomický, sociální a technologický pokrok probíhal v souladu s přírodou.

Mír

Jsme rozhodnutí podporovat mírové, spravedlivé a inkluzivní společnosti, prosté strachu a násilí. Udržitelný rozvoj není možný bez míru a mír není možný bez udržitelného rozvoje.

Partnerství

Jsme rozhodnutí mobilizovat prostředky potřebné k provádění této agendy prostřednictvím obnoveného globálního partnerství pro udržitelný rozvoj, budovaného v duchu posílené globální solidarity zaměřené především na potřeby nejchudších a nejzranitelnějších, s účastí všech zemí, všech zainteresovaných subjektů a všech lidí.

Propojenost a integrovaná povaha cílů udržitelného rozvoje jsou klíčové pro zajištění dosažení účelu nové agendy. Pokud se naplní naše ambice napříč celou agendou, životy všech zaznamenají značné zlepšení a náš svět se změní k lepšímu.

Deklarace

Úvod

1. My, hlavy států a vlád a nejvyšší představitelé, jsme se ve dnech 25. až 27. září 2015 sešli v sídle OSN v New Yorku při příležitosti oslav sedmdesátého výročí OSN, abychom přijali nové globální cíle udržitelného rozvoje.
2. Jménem národů, jimž sloužíme, jsme přijali historické rozhodnutí o komplexním, dalekosáhlém a na člověka zaměřeném souboru univerzálních a transformativních cílů a podcílů. Zavazujeme se neúnavně pracovat na tom, abychom dosáhli úplné implementace této agendy do roku 2030. Uznáváme, že vymýcení chudoby ve všech jejích formách a rozměrech, včetně extrémní chudoby, je největší globální výzvou a nezbytnou podmínkou pro udržitelný rozvoj. Zavazujeme se, že dosáhneme udržitelného rozvoje v jeho třech dimenzích — ekonomické, sociální a environmentální — vyváženým a integrovaným způsobem. Rovněž budeme stavět na výsledcích Rozvojových cílů tisíciletí a usilovat o završení nedokončené práce.

3. Jsme pevně odhodláni do roku 2030 skoncovat všude s chudobou a hladem; bojovat s nerovnostmi uvnitř jednotlivých zemí i mezi nimi; budovat mírové, spravedlivé a inkluzivní společnosti; chránit lidská práva a podporovat rovnost pohlaví a posílení postavení žen a dívek; a zajišťovat trvalou ochranu planety a jejích přírodních zdrojů. Jsme rovněž pevně odhodláni vytvářet podmínky pro udržitelný, inkluzivní a trvalý ekonomický růst, sdílenou prosperitu a důstojnou práci pro všechny, berouce v úvahu různé úrovně národního rozvoje a kapacit.

4. Slibujeme, že jakmile nastoupíme tuto významnou kolektivní cestu, nikoho nenecháme pozadu. Uznávájice, že důstojnost člověka je zcela zásadní, přejeme si, aby tyto cíle a podcíle byly naplněny pro všechny státy a národy a pro všechny segmenty společnosti. A budeme usilovat o to, aby se tak stalo nejprve u těch, kdo zaostávají nejvíce.

5. Toto je agenda nebyvalého rozsahu a důležitosti. Je přijímána všemi státy a vztahuje se na všechny, zohledňujíc odlišné národní skutečnosti, kapacity a úrovně rozvoje a respektujíc národní politiky a priority. Tyto cíle a podcíle jsou univerzální a vztahují se na celý svět, na rozvinuté stejně jako na rozvojové země. Jsou integrované a neoddělitelné a zajišťují rovnováhu tří dimenzí udržitelného rozvoje.

6. Tyto cíle a podcíle jsou výsledkem déle než dva roky trvající intenzivní veřejné konzultace asnahy o nalezení řešení společně s občanskou společností a dalšími zainteresovanými subjekty po celém světě, během níž byla obzvláštní pozornost věnována hlasům těch nejchudších a nejzranitelnějších. Tato konzultace zahrnovala cennou práci provedenou Otevřenou pracovní skupinou Valného shromáždění pro cíle udržitelného rozvoje a Organizací spojených národů, jejíž generální tajemník zveřejnil v prosinci 2014 souhrnnou zprávu.

Naše vize

7. Těmito cíli a podcíli vytyčujeme nanejvýš ambiciózní a transformační vizi. Představujeme si svět bez chudoby, hladu, nemocí a bídy, v němž se dobře daří všemu živému. Představujeme si svět bez strachu a násilí. Svět, v němž panuje všeobecná gramotnost. Svět se spravedlivým a všeobecným přístupem ke kvalitnímu vzdělání na všech úrovních, ke zdravotní péči a sociální ochraně, v němž je zajištěn tělesný, duševní a sociální blahobyt. Svět, v němž znovu potvrzujeme naše závazky týkající se lidského práva na zdravotně nezávadnou pitnou vodu a sanitární zařízení a v němž panuje dokonalejší hygiena; a v němž je dostatek bezpečných potravin, cenově dostupných a výživných. Svět, v němž je životní prostor člověka bezpečný, odolný a udržitelný a kde je všeobecný přístup k cenově dostupné, spolehlivé a udržitelné energii.

8. Představujeme si svět, v němž panuje všeobecný respekt k lidským právům a lidské důstojnosti, právnímu státu, spravedlnosti, rovnosti a nediskriminaci; respekt k rase, etnické příslušnosti a kulturní rozmanitosti; a rovným příležitostem umožňujícím úplné využití lidského potenciálu a přispívajícím ke sdílené prosperitě. Svět, jenž investuje do svých dětí a v němž každé dítě vyrůstá bez násilí a vykořisťování. Svět, v němž každá žena a dívka požívá plnou rovnost pohlaví a v němž byly odstraněny všechny právní, sociální a ekonomické bariéry bránící posilování jejich postavení. Spravedlivý, nestranný, tolerantní, otevřený svět umožňující sociální začlenění, v němž jsou uspokojovány potřeby těch nejzranitelnějších.

9. Představujeme si svět, v němž se každá země těší z trvalého, inkluzivního a udržitelného ekonomického růstu a důstojné práce pro všechny. Svět, v němž vzorce výroby a spotřeby a využívání všech přírodních zdrojů — od ovzduší po půdu, od řek, jezer a zvodní po oceány a moře — jsou udržitelné. Svět, v němž demokracie, dobrá veřejná správa a právní stát, jakož i příznivé prostředí na národní a mezinárodní úrovni, jsou zásadní pro udržitelný rozvoj, včetně trvalého a inkluzivního ekonomického růstu, sociálního rozvoje, ochrany životního prostředí a vymýcení chudoby a hladu. Svět, v němž rozvoj technologií a jejich využívání jsou citlivé vůči klimatu, respektují biologickou rozmanitost a jsou odolné. Svět, v němž lidstvo žije v souladu s přírodou a v němž je chráněna planě rostoucí flóra a volně žijící fauna a další druhy živých tvorů.

Naše sdílené zásady a závazky

10. Nová agenda se řídí cíli a zásadami Charty Organizace spojených národů, včetně plného dodržování mezinárodního práva. Vychází ze Všeobecné deklarace lidských práv, mezinárodních smluv v oblasti lidských práv, Deklarace tisíciletí a Závěrečného dokumentu Světového summitu 2005. Je založena na informacích poskytnutých dalšími nástroji, například Deklarací o právu na rozvoj.

11. Znovu potvrzujeme výsledky všech hlavních konferencí a summitů OSN, které položily pevné základy udržitelnému rozvoji a pomohly utvářet tuto novou agendu. Patří k nim Deklarace z Ria o životním prostředí a rozvoji, Světový summit o udržitelném rozvoji, Světový summit o sociálním rozvoji, akční program Mezinárodní konference o obyvatelstvu a rozvoji, Pekingská akční platforma a Konference OSN o udržitelném rozvoji („Rio+20“). Rovněž znovu potvrzujeme kroky navazující na tyto konference, včetně výsledků Čtvrté konference OSN o nejméně rozvinutých zemích, Třetí mezinárodní konference o malých ostrovních rozvojových státech, Druhé konference OSN o vnitrozemských rozvojových státech a Třetí konference OSN o snižování rizika katastrof.

12. Znovu potvrzujeme všechny zásady Deklarace z Ria o životním prostředí a rozvoji, včetně, mimo jiné, principu společné avšak diferencované odpovědnosti stanoveného v zásadě č. 7 tohoto dokumentu.

13. Výzvy a závazky identifikované na těchto hlavních konferencích a summitech spolu vzájemně souvisí a volají po integrovaných řešeních. K jejich efektivnímu řešení je zapotřebí nový přístup. Udržitelný rozvoj uznává, že vymýcení chudoby ve všech jejích formách a rozměrech, boj proti nerovnostem v jednotlivých zemích a mezi zeměmi, zachování planety, dosahování trvalého, inkluzivního a udržitelného ekonomického růstu a podpora sociálního začleňování jsou vzájemně provázané a na sobě závislé.

Náš svět dnes

14. Scházíme se v době obrovských výzev pro udržitelný rozvoj. Miliardy našich občanů nadále žijí v chudobě a je jim odepírán důstojný život. Rostou nerovnosti uvnitř jednotlivých zemí a mezi zeměmi. Existují propastné rozdíly v příležitostech, bohatství a moci. Nerovnost pohlaví nadále zůstává klíčovou výzvou. Nezaměstnanost, zejména pak nezaměstnanost mladých, je hlavním zdrojem obav. Globální hrozby pro zdraví, častější a intenzivnější přírodní katastrofy, stupňující se konflikty, násilný extremismus, terorismus a s tím související humanitární krize a

násilné vysídlování obyvatelstavhrozí zmařením velké části pokroku dosaženého v oblasti rozvoje v posledních desetiletích. Vyčerpání přírodních zdrojů a nepříznivé dopady degradace životního prostředí, včetně rozšiřování pouští, sucha, degradace půdy, nedostatku pitné vody a úbytku biologické rozmanitostipřidávají další položky do seznamu výzev, jimž lidstvo čelí, a dále prohlubují jejich závažnost. Změna klimatu je jednou z největších výzev naší doby a její nepříznivé dopady oslabují schopnost všech zemí dosáhnout udržitelného rozvoje. Nárůst globální teploty, zvýšení hladiny moří, acidifikace oceánů a další dopady změny klimatu vážné postihují pobřežní oblasti a nízké položené pobřežní země, včetně mnoha nejméně rozvinutých zemí a malých ostrovních rozvojových států. Ohroženo je tak přežití mnoha společností a biologických podpůrných systémůplanety.

15. Je to však rovněž doba ohromných příležitostí. Významného pokroku bylo dosaženo ve zvládnání mnoha rozvojových výzev. Během minulé generace stovky milionů lidí vybědly z extrémní chudoby. Přístup ke vzdělání se výrazně zvýšil pro chlapce i dívky. Šíření informačních a komunikačních technologií a globálnípropojenost mají velký potenciál zrychlit lidský pokrok, překlenout digitální propast a rozvíjet znalostní společnosti, tak jako to činí vědecké a technologické inovace v oblastech tak rozmanitých jako je medicína a energetika.

16. Před téměř 15 lety byly přijaty Rozvojové cíle tisíciletí. Ty poskytly důležitý rámec pro rozvoj a v řadě oblastí bylo dosaženo významného pokroku. Avšak tento pokrok byl nerovnoměrný, zejména v Africe, v nejméně rozvinutých zemích, ve vnitrozemských rozvojových zemích a malých ostrovních rozvojových státech, a některé Rozvojové cíle tisíciletístále zaostávají z hlediska naplnění, především pak ty, které souvisejí se zdravím matek, novorozenců a dětí a s reprodukčním zdravím. Opětovně se zavazujeme plně realizovat Rozvojové cíle tisíciletí, včetně těch, které zaostávají z hlediska svého naplnění, především pak zajišťováním cílené a posílené pomoci nejméně rozvinutým zemím a dalším zemím ve zvláštní situaci, v souladu s příslušnými podpůrnými programy. Nová agenda staví na Rozvojových cílech tisíciletí a usiluje o dokončení toho, čeho nedosáhly, obzvláště u těch nejzranitelnějších.

17. Rámec, který dnes vyhláshujeme, však svým rozsahem značně přesahuje Rozvojové cíle tisíciletí. Souběžně s nadále trvajícímími prioritami rozvoje jako je vymýcení chudoby, zdraví, vzdělávání a zajištění potravin a výživy, stanovuje širokou škálu ekonomických, sociálních a environmentálních cílů. Rovněž slibuje mírovější a inkluzivnější společnost. Dále pak zásadně definuje prováděcí prostředky. Odrážejíc integrovaný přístup, pro nějž jsme se rozhodli, v sobě zahrnuje hluboké vazby a mnoho průřezových prvků napříč novými cíli a podcíli.

Nová agenda

18. Dnešním dnem vyhláshujeme 17 cílů udržitelného rozvoje se 169 souvisejícími podcíli, které jsou integrované a neoddělitelné. Vůdci z celého světa se nikdy dosud nezavázali ke společné akci a neusilovali o tak široký a univerzální politický program. Společně se vydáváme na cestu směrem k udržitelnému rozvoji, vynakládajíc kolektivně úsilí o dosažení globálního rozvoje a oboustranně výhodné spolupráce, která může přinést obrovské zisky všem zemím a všem částem světa. Znovu potvrzujeme, že každý stát má a bude svobodně uplatňovat, plnou trvalou svrchovanost nad veškerým svým bohatstvím, přírodním zdroji a hospodářskou aktivitou. Agendu budeme uskutečňovat tak, aby přinesla plný prospěch všem,

dnešní generaci i generacím budoucím. Tím znovu potvrzujeme svou oddanost mezinárodnímu právu a zdůrazňujeme, že agenda má být prováděna způsobem, jenž je v souladu s právy a povinnostmi států podle mezinárodního práva.

19. Znovu potvrzujeme důležitost Všeobecné deklarace lidských práv, jakož i dalších mezinárodních nástrojů týkajících se lidských práv a mezinárodního práva. Klademe důraz na povinnosti všech států, ve shodě s Chartou Organizace spojených národů, respektovat, chránit a prosazovat lidská práva a základní svobody pro všechny, bez jakéhokoli rozdílu, pokud jde o rasu, barvu pleti, pohlaví, jazyk, náboženské vyznání, politický nebo jiný názor, národní nebo sociální původ, majetek, rod, zdravotní postižení nebo jiný status.

20. Naplnění rovnosti pohlaví a posílení postavení žen a dívek zásadně přispěje k pokroku v rámci všech cílů a podcílů. Využití plného lidského potenciálu a dosažení udržitelného rozvoje není možné, pokud jedné polovině lidstva budou nadále upírána plná lidská práva a příležitosti. Ženy a dívky musí mít rovný přístup ke kvalitnímu vzdělání, ekonomickým zdrojům a politické účasti, jakož i rovné příležitosti s muži a chlapci v oblasti zaměstnanosti, vedení a rozhodování na všech úrovních. Budeme pracovat na tom, abychom dosáhli významného nárůstu investic za účelem odstranění rozdílů mezi muži a ženami a posílení podpory institucím v souvislosti s rovností pohlaví a posílením postavení žen na globální, regionální a národní úrovni. Všechny formy diskriminace a násilí na ženách a dívkách budou odstraněny, mimo jiné prostřednictvím zapojení mužů a chlapců. Klíčové pro provádění této agendy je systematické uplatňování genderového hlediska.

21. Nové cíle a podcíle vstoupí v platnost 1. ledna 2016 a budou se jimi řídit rozhodnutí, která budeme přijímat v nadcházejících 15 letech. Všichni budeme pracovat na provádění agendy ve svých vlastních zemích a na regionální a globální úrovni, berouce v úvahu odlišné národní skutečnosti, kapacity a úroveň rozvoje a respektující národní politiky a priority. Budeme respektovat národní prostor pro politiky trvalého, inkluzivního a udržitelného ekonomického růstu především u rozvojových států a zároveň budeme nadále dodržovat příslušná mezinárodní pravidla a závazky. Uznáváme rovněž důležitost regionálních a subregionálních dimenzí, regionální ekonomické integrace a propojenosti v udržitelném rozvoji. Regionální a subregionální rámce mohou napomoci účinnému převádění politik udržitelného rozvoje do konkrétních opatření na národní úrovni.

22. Každá země čelí specifickým výzvám ve svém úsilí o udržitelný rozvoj. Nejzranitelnější země, a obzvláště pak africké země, nejméně rozvinuté země, vnitrozemské rozvojové země a malé ostrovní rozvojové státy, si zaslouží zvláštní pozornost, stejně tak jako země postižené konfliktem a země v postkonfliktní situaci. Závažným výzvám čelí též řada zemí se středními příjmy.

23. Je třeba posílit postavení osob, které jsou zranitelné. K těm, jejichž potřeby se odrážejí v agendě, patří všechny děti, mladí lidé, osoby se zdravotním postižením (z nichž více než 80 procent žije v chudobě), lidé s HIV/AIDS, starší osoby, původní obyvatelé, uprchlíci a vnitřně vysídlené osoby a migranti. Jsme odhodláni učinit další účinné kroky a opatření v souladu s mezinárodním právem, odstraňovat překážky a omezení, posilovat podporu a vyjít vstříc speciálním potřebám osob žijících v oblastech zasažených komplexními humanitárními krizemi a v oblastech postižených terorismem.

24. Zavazujeme se ukončit chudobu ve všech jejích formách a dimenzích, včetně vymýcení extrémní chudoby do roku 2030. Všichni lidé se musí těšit základní životní úrovni, včetně systémů sociální ochrany. Rovněž jsme rozhodnutí přednostně se zaměřit na vymýcení hladu a dosažení potravinové bezpečnosti a zabránit všem formám podvýživy. V tomto ohledu znovu potvrzujeme důležitou úlohu inkluzivní charakter Výboru pro světovou potravinovou bezpečnost a vítáme Římskou deklaraci o výživě a Akční rámec Světové zdravotnické organizace. Nadále budeme věnovat prostředky rozvoji venkovských oblastí a udržitelného zemědělství a rybnářství, podpoře drobných zemědělců, zejména žen pracujících v zemědělství, pastevců a rybnářů v rozvojových zemích, především pak v nejméně rozvinutých zemích.

25. Zavazujeme se poskytovat vzdělání podporující začlenění a spravedlivé kvalitní vzdělání na všech úrovních — předškolní, základní, střední, terciární, technické a odborné vzdělávání. Všichni lidé, bez ohledu na pohlaví, věk, rasu nebo etnickou příslušnost, a osoby se zdravotním postižením, migranti, původní obyvatelé, děti a mladí lidé, zejména pak osoby ve zranitelném postavení, by měly mít přístup k celoživotnímu učení, kterým pomůže osvojit si znalosti a dovednosti nezbytné k využívání příležitostí a k plné účasti ve společnosti. Budeme usilovat o to, poskytnout dětem a mladým lidem pečující prostředí pro úplné uplatňování jejich práv a schopností, pomáhající našim zemím sklízet demografickou dividendu, a to i prostřednictvím bezpečných škol a soudržných komunit a rodin.

26. Abychom podpořili tělesné a duševní zdraví a pohodu a prodloužili střední délku života pro všechny, musíme dosáhnout zajištění všeobecného pokrytí zdravotní péče a přístupu ke kvalitní zdravotní péči. Nikdo nesmí zůstat stranou. Zavazujeme se urychlit dosavadní pokrok ve snižování úmrtnosti novorozenců, dětí a matek tím, že do roku 2030 zamezíme všem úmrtím, jimž lze předejít. Zavazujeme se zajistit všeobecný přístup ke službám zdravotní péče v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, včetně plánování rodičovství, informování a vzdělávání v těchto otázkách. Stejně tak urychlíme tempo pokroku dosaženého v boji proti malárii, HIV/AIDS, tuberkulóze, hepatitidě, ebolě a dalším přenosným nemocem a epidemiím, včetně řešení stále závažnějšího problému antimikrobiální rezistence a problému neléčených onemocnění postihujících rozvojové země. Zavazujeme se k prevenci a léčbě nepřenositelných nemocí, včetně behaviorálních, vývojových a neurologických poruch, které představují velkou výzvu pro udržitelný rozvoj.

27. Budeme usilovat o budování silných ekonomických základů pro všechny naše země. Trvalý, inkluzivní a udržitelný ekonomický růst je zásadní pro prosperitu. To bude možné pouze za předpokladu sdílení bohatství a řešení nerovnosti příjmů. Budeme pracovat na budování dynamických, udržitelných, inovativních a na člověka zaměřených ekonomik, podporujících zejména zaměstnanost mladých lidí, posílení ekonomického postavení žen a důstojnou práci pro všechny. Vymýtíme nucenou práci a obchodování s lidmi a učiníme přítrž dětské práci ve všech jejích formách. Všechny země budou mít přínos ze zdravé a vzdělané pracovní síly se znalostmi a dovednostmi nezbytnými pro produktivní a naplňující práci a plnou účast ve společnosti. Posílíme výrobní kapacity nejméně rozvinutých zemí ve všech sektorech, mimo jiné prostřednictvím strukturální transformace. Přijmeme politiky, které zvýší výrobní kapacity, produktivitu a produktivní zaměstnanost; finanční začlenění; udržitelné zemědělství, rozvoj pastevectví a rybnářství; udržitelný rozvoj průmyslu; všeobecný přístup k cenově dostupným, spolehlivým, udržitelným

a moderním energetickým službám; udržitelným dopravním systémům; a kvalitní a odolné infrastruktuře.

28. Zavazujeme se zásadně změnit způsob, jakým naše společnosti vyrábějí a spotřebovávají zboží a služby. Vlády, mezinárodní organizace, podnikatelský sektor a další nestátní aktéři a jednotlivci musí přispět ke změně neudržitelných spotřebních a výrobních vzorců, mimo jiné prostřednictvím mobilizace finanční a technické pomoci ze všech zdrojů k posílení vědeckých, technologických a inovativních kapacit rozvojových zemí za účelem přechodu k udržitelnějším vzorcům spotřeby a výroby. Podporujeme provádění desetiletého rámce programů udržitelné spotřeby a výroby. Opatření jsou přijímána všemi zeměmi, přičemž rozvinuté země se ujímají vedení, berouce přitom v úvahu rozvoj a schopnosti rozvojových zemí.

29. Uznáváme pozitivní přínos migrantů pro inkluzivní růst a udržitelný rozvoj. Rovněž uznáváme, že mezinárodní migrace je multidimenzionální skutečnost, zcela zásadní pro rozvoj zemí původu, tranzitních a přijímajících zemí, která vyžaduje koherentní a komplexní reakce. Budeme spolupracovat na mezinárodní úrovni s cílem zajistit bezpečnou, řízenou a regulérní migraci plně respektující lidská práva a humánní zacházení s migranty bez ohledu na migrační status, s uprchlíky a vysídlenými osobami. Taková spolupráce by měla rovněž posílit odolnost komunit, které poskytují útočiště uprchlíkům, především v rozvojových zemích. Podtrhujeme právo migrantů na návrat do země, jíž jsou občany, a připomínáme, že státy musí zajistit řádné přijetí svých občanů vracejících se do vlasti.

30. Důrazně naléháme na státy, aby se zdržely vyhlášení a uplatňování jakýchkoli jednostranných ekonomických, finančních či obchodních opatření, jež nejsou v souladu s mezinárodním právem a Chartou Organizace spojených národů, a která brání úplnému dosažení ekonomického a sociálního rozvoje, zejména v rozvojových zemích.

31. Bereme na vědomí, že Rámcová úmluva OSN o změně klimatu je hlavním mezinárodním, mezivládním fórem pro vyjednávání globální reakce na změnu klimatu. Jsme rozhodnutí rázně řešit hrozbu, již představuje změna klimatu a degradace životního prostředí. Globální povaha změny klimatu volá po co nejširší možné mezinárodní spolupráci zaměřené na urychlení redukce celosvětových emisí skleníkových plynů a řešení adaptace reagující na nepříznivé dopady změny klimatu. S vážnou obavou upozorňujeme na významnou propast mezi celkovým účinkem závazků smluvních států v oblasti zmírňování změny klimatu ohledně celosvětové roční emise skleníkových plynů do roku 2020 a scénáři úhrnných emisí, jež by pravděpodobně vedly k udržení zvyšování globální průměrné teploty o méně než 2 stupně Celsia nebo o 1,5 stupně Celsia nad hodnoty předprůmyslového období.

32. V rámci přípravy na dvacáté první zasedání konference smluvních stran v Paříži podtrhujeme závazek všech států pracovat na ambiciózní a celosvětové dohodě o klimatu. Znovu potvrzujeme, že protokol, jiný právní nástroj nebo dohodnutý výsledek právně závazný v rámci úmluvy použitelný pro všechny smluvní státy vyváženým způsobem zahrne mimo jiné také zmírňování změn klimatu, přizpůsobení se těmto změnám, záležitosti financování, vývoj a přenos technologií a budování kapacit. Bude řešit i otázky transparentnosti prováděných opatření a poskytované podpory.

33. Uznáváme, že sociální a ekonomický rozvoj závisí na udržitelném řízení přírodních zdrojů naší planety. Jsme proto rozhodnutí zachovat a udržitelně využívat oceány a moře, zdroje pitné vody, jakož i lesy, hory a suché oblasti, a chránit biologickou rozmanitost, ekosystémy a flóru i faunu ve volné přírodě. Rovněž jsme rozhodnutí prosazovat udržitelný cestovní ruch, řešit nedostatek vody a její znečištění, posílit spolupráci v oblasti rozšiřování pouští, písečných bouří, degradace půdy a sucha a prosazovat odolnost a snižování rizika katastrof. V tomto ohledu očekáváme třinácté zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti, které se bude konat v roce 2016 v Mexiku.

34. Uznáváme, že udržitelný rozvoj a řízení měst jsou klíčové pro kvalitu života našich obyvatel. Budeme spolupracovat s místními úřady a komunitami na obnově a plánování našich měst a lidských sídel, abychom podpořili soudržnost komunit a osobní bezpečnost a podněcovali inovace a zaměstnanost. Budeme snižovat negativní dopady aktivit probíhajících ve městech a chemických látek nebezpečných pro lidské zdraví a životní prostředí, mimo jiné prostřednictvím nakládání s chemickými látkami způsobem šetrným k životnímu prostředí a bezpečným používáním chemických látek, snižováním a recyklací odpadů a účinnějším využíváním vody a energie. Budeme pracovat na minimalizaci dopadů měst na globální klimatický systém. Dále zohledníme populační trendy a jejich projekce v našich národních strategiích a politikách rozvoje měst a venkova. Těšíme se na nadcházející Konferenci OSN o bydlení a udržitelném rozvoji měst, která se bude konat v ekvádorském Quitu.

35. Udržitelný rozvoj nemůže být realizován bez míru a bezpečnosti; a mír a bezpečnost budou bez udržitelného rozvoje v ohrožení. Nová agenda uznává potřebu budovat mírové, spravedlivé a inkluzivní společnosti, které poskytují rovný přístup ke spravedlnosti a které jsou založeny na respektování lidských práv (včetně práva na rozvoj), na účinném právním státě a dobré správě věcí veřejných na všech úrovních a na transparentních, efektivních a zodpovědných institucích. Tato agenda se zabývá faktory vyvolávajícími násilí, nejistotu a nespravedlnost, jako jsou například nerovnost, korupce, špatná správa věcí veřejných, toky nezákonných finančních prostředků a zbraní. Musíme zintenzivnit naše úsilí o vyřešení a předcházení konfliktů a o podporu zemí v postkonfliktní situaci, mimo jiné zajištěním úlohy žen při budování míru a budování státu. Požadujeme přijetí dalších účinných opatření a kroků, ve shodě s mezinárodním právem, k odstranění překážek plného uplatnění práva na sebeurčení národů žijících pod koloniální a zahraniční okupací, která nadále nepříznivě ovlivňuje jejich ekonomický a sociální rozvoj, jakož i jejich životní prostředí.

36. Zavazujeme se podporovat mezikulturní porozumění, toleranci, vzájemný respekt a etiku globálního občanství a sdílené odpovědnosti. Bereme na vědomí přírodní a kulturní rozmanitost světa a uznáváme, že všechny kultury a civilizace mohou přispět k udržitelnému rozvoji a jsou jeho klíčovými činiteli.

37. Sport je rovněž důležitým činitelem udržitelného rozvoje. Uznáváme, že sport stále více přispívá k dosažení rozvoje a míru tím, že prosazuje toleranci a respekt a tím, že přispívá k posílení postavení žen a mladých lidí, jednotlivců a komunit, jakož i k dosažení cílů v oblasti zdraví, vzdělávání a sociálního začleňování.

38. V souladu s Chartou Organizace spojených národů znovu potvrzujeme potřebu respektovat územní integritu a politickou nezávislost států.

Prostředky k uskutečňování

39. Rozsah a ambice nové agendy vyžadují obnovené globální partnerství k zajištění jejího provádění. K tomu se plně zavazujeme. Toto partnerství bude fungovat v duchu globální solidarity, obzvláště solidarity s nejhudšími a s osobami ve zranitelném postavení. Usnadní intenzivní globální zapojení do podpory provádění všech cílů a podcílů, spojujíc vlády, soukromý sektor, občanskou společnost, systém OSN a další aktéry a mobilizujíc všechny dostupné zdroje.

40. V rámci Cíle 17, jakož i každého dalšího z cílů udržitelného rozvoje hrají jejich podcíle jakožto prováděcí opatření klíčovou úlohu při realizaci naší agendy. Mají stejnou relevanci jako všechny ostatní cíle a podcíle. Agenda, včetně cílů udržitelného rozvoje, může být naplněna v rámci obnoveného globálního partnerství pro udržitelný rozvoj, podporovaného konkrétními politikami a akcemi nastíněnými v závěrečném dokumentu Třetí mezinárodní konference o financování rozvoje konané v Addis Abebě ve dnech 13. až 16. července 2015. Víáme, že Valné shromáždění přijalo Akční agendu z Addis Abeby, která je nedílnou součástí Agendy udržitelného rozvoje do roku 2030. Uznáváme, že úplná implementace Akční agendy z Addis Abeby je rozhodující pro realizaci cílů a podcílů udržitelného rozvoje.

41. Uznáváme, že každá země nese hlavní odpovědnost za svůj vlastní ekonomický a sociální rozvoj. Nová agenda se zabývá prostředky nezbytnými k realizaci cílů a podcílů. Uznáváme, že tyto budou zahrnovat mobilizaci finančních prostředků, jakož i budování kapacit a přenos technologií šetrných k životnímu prostředí do rozvojových zemí za příznivých podmínek také, jak bylo vzájemně dohodnuto, za zvýhodněných a přednostních podmínek. Veřejné finance, domácí i mezinárodní, budou hrát zásadní úlohu při zajišťování základních služeb a veřejných statků a při získávání dalších finančních zdrojů. Uznáváme úlohu rozmanitého soukromého sektoru, jenž zahrnuje od mikropodniků přes družstva až po nadnárodní společnosti, a úlohu organizací občanské společnosti a dobročinných organizací v provádění nové agendy.

42. Podporujeme provádění příslušných strategií a akčních programů, včetně Istanbulské deklarace a akčního programu, Zrychlených akčních modalit pro malé ostrovní rozvojové státy (*SIDS Accelerated Modalities of Action (SAMOA Pathway)*) a Vídeňského akčního programu pro vnitrozemské rozvojové země pro dekádu 2014-2024 (*Vienna Programme of Action for Landlocked Developing Countries for the Decade 2014-2024*) a znovu potvrzujeme důležitost podpory Agendy 2063 Africké unie a programu Nové partnerství pro rozvoj Afriky (NEPAD), které jsou všechny nedílnou součástí nové agendy. Uznáváme, že dosažení trvalého míru a udržitelného rozvoje je velkou výzvou pro země postižené konfliktem a pro země v postkonfliktní situaci.

43. Zdůrazňujeme, že mezinárodní veřejné finanční prostředky sehrávají důležitou úlohu v doplňování úsilí zemí mobilizovat veřejné prostředky vnitrostátně, zejména v nejhudších a nejohroženějších zemích s omezenými domácími prostředky. Mezinárodní veřejné finanční prostředky, včetně oficiální rozvojové pomoci (ODA), jsou významně využívány při podněcování mobilizace dodatečných finančních prostředků z jiných zdrojů, veřejných i soukromých. Poskytovatelé oficiální rozvojové pomoci znovu potvrzují své závazky, včetně závazku přijatého mnoha rozvinutými zeměmi dosáhnout cíle ve výši 0,7 procenta hrubého národního důchodu na oficiální rozvojovou pomoc (ODA/GNI) rozvojovým zemím a 0,15 až 0,2 procenta hrubého národního důchodu na oficiální rozvojovou pomoc (ODA/GNI) nejméně rozvinutým zemím.

44. Uznáváme důležitost mezinárodních finančních institucí, v souladu s jejich mandáty, při podpoře politického prostoru každé země, především pak rozvojových zemí. Znovu se zavazujeme rozšiřovat a posilovat hlas a účast rozvojových zemí — včetně afrických zemí, nejméně rozvinutých zemí, vnitrozemských rozvojových zemí, malých ostrovních rozvojových států a zemí se středními příjmy — na mezinárodním ekonomickém rozhodování, tvorbě norem a globální ekonomické veřejné správě.

45. Uznáváme rovněž zásadní úlohu národních parlamentů, kterou sehrávají prostřednictvím schvalování legislativy a přijímání rozpočtů, a jejich úlohu při zajišťování odpovědnosti za účinnou realizaci našich závazků. Vlády a veřejné instituce budou rovněž úzce spolupracovat na provádění s regionálními a místními orgány, subregionálními institucemi, mezinárodními institucemi, akademickou obcí, dobročinnými organizacemi, dobrovolnickými skupinami a dalšími subjekty.

46. Vyzdvihujeme důležitou úlohu a komparativní výhodu dostatečně financovaného, náležitého, uceleného, účinného a účelného systému OSN při podpoře dosahování udržitelného rozvoje a jeho cílů. Kladouce důraz na důležitost posílené národní odpovědnosti a vedení na úrovni jednotlivých zemí, vyjadřujeme podporu nadále probíhajícímu dialogu v rámci Ekonomické a sociální rady na téma dlouhodobějšího postavení rozvojového systému OSN v kontextu této agendy.

Monitorování a přezkum

47. Naše vlády ponесou na národní, regionální a globální úrovni rozhodující odpovědnost za monitorování a přezkum pokroku dosaženého při naplňování cílů a podílů průběhu nadcházejících 15 let. Abychom podpořili odpovědnost ve vztahu k našim občanům, zajistíme systematické monitorování a přezkum na nejrůznějších úrovních, jak je stanoveno v této agendě a v Akční agendě z Addis Abeby. Politické fórum na vysoké úrovni pod záštitou Valného shromáždění a Ekonomické a sociální rady sehraje ústřední úlohu při dohledu nad monitorováním a přezkumem na globální úrovni.

48. Pomůckou při této práci budou indikátory, které jsou v současné době připravovány. Zapotřebí budou kvalitní, dostupná, aktuální a spolehlivá strukturovaná data, která napomohou při měření pokroku a zajistí, že nikdo nezůstane stranou. Tato data jsou klíčem k rozhodování. Data a informace ze stávajících mechanismů výkaznictví by měly být využívány všude, kde je to možné. Dohodli jsme se, že zintenzivníme své úsilí při posilování statistických kapacit v rozvojových zemích, zejména pak v afrických zemích, nejméně rozvinutých zemích, vnitrozemských rozvojových zemích, malých ostrovních rozvojových státech i v zemích se středně vysokými příjmy. Zavazujeme se vypracovat širší opatření pro měření pokroku jako doplnění hrubého domácího produktu.

Výzva k akci – proměnit náš svět

49. Před sedmdesáti lety se předcházející generace světových vůdců spojily, aby vytvořily Spojené národy. Z popelu války a rozděleného světa stvořily tuto organizaci a hodnoty míru, dialogu a mezinárodní spolupráce, které tvoří její základy. Nejvyšším ztělesněním těchto hodnot je Charta Organizace spojených národů.

50. Dnes rovněž přijímáme rozhodnutí velkého historického významu. Jsme odhodláni vybudovat lepší budoucnost pro celé lidstvo, včetně milionů těch, kterým byla odepřena možnost vést slušný, důstojný a uspokojující život a plně využít svého lidského potenciálu. Můžeme tedy být první generací, která úspěšně skoncuje s chudobou; stejně tak můžeme být poslední generací, která bude mít možnost zachránit tuto planetu. Pokud se nám podaří naplnit naše cíle, svět bude v roce 2030 lepším místem.

51. Dnes námi ohlášená agenda zahrne globální aktivity pro příštích 15 let — je chartou pro lidstvo a planetu dvacátého prvního století. Děti, mladé ženy a mladí muži jsou rozhodující hybnou silou změny a v nových cílech najdou platformu pro nasměrování svých neomezených schopností aktivnímu úsilí o vytváření lepšího světa.

52. „My, lid“ jsou proslulá úvodní slova Charty Organizace spojených národů. Jsme to „my, lid“, kdo dnes nastupujeme cestu do roku 2030. Naše úsilí zahrne vlády i parlamenty, systém Organizace spojených národů a další mezinárodní instituce, místní orgány, původní obyvatelstvo, občanská společnost, podnikatelský a soukromý sektor, vědecká a akademická obec — vlastně celé lidstvo. Miliony se již zapojily do této agendy a přihlásily se k ní. Je to agenda lidu, vytvořená lidem a pro lid — a věříme, že právě to zajistí její úspěch.

53. Budoucnost lidstva a naší planety je v našich rukou. Je také v rukou dnešní mladší generace, jež předá tuto pochodeň generacím budoucím. Zmapovali jsme cestu k udržitelnému rozvoji; bude na nás všech, abychom zajistili, že tato cesta bude úspěšná a její výsledky nezvratné.

Cíle a podcíle udržitelného rozvoje

54. V návaznosti na inkluzivní proces mezivládních vyjednávání a na základě návrhu Otevřené pracovní skupiny pro cíle udržitelného rozvoje,¹ jenž obsahuje úvodní odstavec zasazující tento návrh do kontextu, níže uvádíme cíle a podcíle, na nichž jsme se dohodli.

55. Cíle a podcíle udržitelného rozvoje jsou integrované a neoddělitelné, globální svou povahou a univerzálně použitelné, berou v úvahu odlišné národní skutečnosti, schopnosti a úroveň rozvoje a respektují národní politiky a priority. Podcíle jsou definovány jako ctižádostivé a globální, přičemž každá vláda si stanovuje své vlastní národní podcíle podle globální úrovně ambicí, avšak s ohledem na národní podmínky. Každá vláda se rovněž rozhodne, jak by tyto ctižádostivé a globální podcíle měly být začleněny do národních plánovacích procesů, politik a strategií. Je důležité uvědomit si vazbu mezi udržitelným rozvojem a dalšími důležitými probíhajícími procesy v oblasti ekonomické, sociální a environmentální.

56. Při rozhodování o cílech a podcílech uznáváme, že každá země čelí specifickým výzvám v oblasti dosažení udržitelného rozvoje, a podtrhujeme speciální výzvy, jimž čelí ty nejzranitelnější, především pak africké země, nejméně rozvinuté země, vnitrozemské rozvojové země a malé ostrovní rozvojové státy,

¹ Obsaženého ve zprávě Otevřené pracovní skupiny Valného shromáždění pro cíle udržitelného rozvoje ([A/68/970](#) a Corr.1; viz také [A/68/970/Add.1](#) a 2).

jakož i specifické výzvy, jimž čelí země se středními příjmy. Zvláštní pozornost rovněž vyžadují země postižené konfliktem.

57. Uznáváme, že výchozí data pro některé z podcílů nadále nejsou dostupná, a vyzýváme k zintenzivnění podpory pro posílení sběru dat a budování kapacit v členských státech za účelem zajištění národních a globálních výchozích dat tam, kde dosud neexistují. Zavazujeme se řešit tento nedostatek ve sběru dat za účelem získání lepších informací pro měření pokroku, zejména u těch níže uvedených podcílů, které nejsou jasně numericky vyjádřeny.

58. Podněcujeme státy, aby i nadále pokračovaly na jiných fórech ve svém úsilí řešit klíčové otázky představující potenciální výzvy pro realizaci naší agendy, a respektujeme nezávislé mandáty těchto procesů. Naším úmyslem je, aby tato agenda a její způsoby provádění šly ruku v ruce s těmito dalšími procesy a rozhodnutími přijatými v jejich rámci, aniž by byly jakkoliv dotčeny.

59. Uznáváme, že každá země má v souladu se svými národními podmínkami a prioritami k dispozici různé přístupy, vize, modely a nástrojek dosažení udržitelného rozvoje; a znovu zdůrazňujeme, že planeta Země a její ekosystémy jsou naším společným domovem a že „Matka Země“ je běžným slovním spojením v řadě zemí a regionů.

Cíle udržitelného rozvoje

- Cíl 1. Vymýtit chudobu ve všech jejích formách všude na světě
- Cíl 2. Vymýtit hlad, dosáhnout potravinové bezpečnosti a zlepšení výživy, prosazovat udržitelné zemědělství
- Cíl 3. Zajistit zdravý život a zvyšovat jeho kvalitu pro všechny v jakémkoli věku
- Cíl 4. Zajistit rovný přístup k inkluzivnímu a kvalitnímu vzdělávání a podporovat celoživotní vzdělávání pro všechny
- Cíl 5. Dosáhnout genderové rovnosti a posílit postavení všech žen a dívek
- Cíl 6. Zajistit všem dostupnost vody a sanitačních zařízení pro všechny a udržitelné hospodaření s nimi
- Cíl 7. Zajistit přístup k cenově dostupným, spolehlivým, udržitelným a moderním zdrojům energie pro všechny
- Cíl 8. Podporovat trvalý, inkluzivní a udržitelný ekonomický růst, plnou a produktivní zaměstnanost a důstojnou práci pro všechny
- Cíl 9. Vybudovat odolnou infrastrukturu, prosazovat inkluzivní a udržitelnou industrializaci a inovace
- Cíl 10. Snížit nerovnost uvnitř zemí a mezi nimi
- Cíl 11. Vytvořit inkluzivní, bezpečná, odolná a udržitelná města a obce
- Cíl 12. Zajistit udržitelnou spotřebu a výrobu
- Cíl 13. Přijmout bezodkladná opatření na boj se změnou klimatu a zvládnání jejích dopadů*
- Cíl 14. Chránit a udržitelně využívat oceány, moře a mořské zdroje pro zajištění udržitelného rozvoje
- Cíl 15. Chránit, obnovovat a podporovat udržitelné využívání suchozemských ekosystémů, udržitelně hospodařit s lesy, potírat rozšiřování pouští, zastavit a následně zvrátit degradaci půdy a zastavit úbytek biodiverzity
- Cíl 16. Podporovat mírové a inkluzivní společnosti pro udržitelný rozvoj, zajistit všem přístup ke spravedlnosti a vytvořit efektivní, odpovědné a inkluzivní instituce na všech úrovních
- Cíl 17. Oživit globální partnerství pro udržitelný rozvoj a posílit prostředky pro jeho uplatňování

* S vědomím, že Rámcová úmluva OSN o změně klimatu je hlavním mezinárodním, mezivládním fórem pro vyjednávání globální reakce na změnu klimatu.

Cíl 1. Vymýtit chudobu ve všech jejích formách všude na světě

1.1 Do roku 2030 odstranit extrémní chudobu všude na světě; extrémní chudoba je v současnosti definována jako život za méně než 1,25 dolaru na den

1.2 Do roku 2030 snížit alespoň o polovinu podíl mužů, žen a dětí všech věkových kategorií, kteří žijí v chudobě tak jak je definována v národní legislativě

1.3 Zavést na úrovni států vhodné systémy sociální ochrany pro všechny včetně nejpotřebnějších, a do roku 2030 rozšířit jejich dosah na většinu chudých a ohrožených

1.4 Do roku 2030 zajistit, aby všichni muži a ženy, zejména chudí a zranitelní, měli stejná práva v přístupu k ekonomickým zdrojům i základním službám, na vlastnictví a možnost nakládat s půdou a stejná práva na další formy vlastnictví, dědictví, přírodní zdroje, příslušné nové technologie a finanční služby, jako například mikrofinancování

1.5 Do roku 2030 posílit odolnost chudých a zranitelných a zmírnit jejich zranitelnost před extrémními klimatickými jevy a jinými ekonomickými, sociálními a environmentálními otřesy a pohromami

1.a Zajistit výraznou mobilizaci prostředků z různých zdrojů, mimo jiné i dokonalejší rozvojovou spoluprací, a zajistit tak přiměřené a předvídatelné prostředky pro rozvojové země – zejména nejméně rozvinuté – na zavádění programů a politik na odstranění chudoby ve všech jejích formách

1.b Vytvořit výrazné politické strategie na národní, regionální i mezinárodní úrovni, založené na genderově citlivých rozvojových strategiích na podporu chudých, které povedou ke zrychlení investic do opatření na odstranění chudoby

Cíl 2. Vymýtit hlad, dosáhnout potravinové bezpečnosti a zlepšení výživy, prosazovat udržitelné zemědělství

2.1 Do roku 2030 vymýtit hlad a zajistit přístup všem lidem, zejména chudým a ohroženým, včetně malých dětí, k bezpečné, výživné a dostačující stravě po celý rok

2.2 Do roku 2030 odstranit všechny formy podvýživy a do roku 2025 dosáhnout mezinárodně dohodnutých cílů ohledně zakrnění a hubnutí dětí mladších pěti let a vyřešit výživové potřeby dospívajících dívek, těhotných a kojících žen a starších osob

2.3 Do roku 2030 zdvojnásobit zemědělskou produktivitu a příjmy malých zemědělců – zejména žen, původních obyvatel, rodinných farmářů, pastevců a rybářů – pomocí zajištění bezpečného a rovného přístupu k půdě, dalším výrobním zdrojům (a vstupům), znalostem, finančním službám, trhům a vytvářením příležitostí k vytváření přidané hodnoty a přístupu k zaměstnání v nezemědělském sektoru

2.4 Do roku 2030 zajistit/zavést systémy udržitelné výroby potravin a (zavést) odolné zemědělské postupy, které zvýší produktivitu a výrobu a pomohou zachovat ekosystémy posilující schopnosti půdy přizpůsobit se klimatické změně, extrémnímu počasí, suchu, záplavám a dalším pohromám, a které postupně zlepší kvalitu půdy

2.5 Do roku 2020 zajistit zachování genetické rozmanitosti osiv, pěstovaných plodin, hospodářských a domácích zvířat a jejich divoce žijících příbuzných druhů, mimo jiné pomocí správně spravovaných a diverzifikovaných semenných a rostlinných bank na národní, regionální i mezinárodní úrovni a zajistit přístup ke spravedlivému sdílení přínosů z využívání genetických zdrojů a tradičních poznatků, v souladu s mezinárodními dohodami

2.a Zvýšit investice, mimo jiné i prostřednictvím posílené mezinárodní spolupráce, do venkovské infrastruktury, zemědělského výzkumu a nadstavbových služeb, vývoje technologií a genových bank zvířat a rostlin za účelem zlepšení zemědělských výrobních kapacit v rozvojových zemích, zejména v těch nejméně rozvinutých

2.b Napravit a předcházet obchodním omezením a pokřivením na světových zemědělských trzích, mimo jiné prostřednictvím souběžného odstranění všech forem dotací na vývoz a dalších opatření s obdobným účinkem, v souladu s mandátem rozvojového kola v Dauhá

2.c Přijmout opatření k zajištění řádného fungování trhu potravinářských komodit a jejich derivátů a usnadnit včasný přístup k informacím o trhu, včetně informací o potravinových rezervách, s cílem přispět k omezení extrémní volatility cen potravin

Cíl 3. Zajistit zdravý život a zvyšovat jeho kvalitu pro všechny v jakémkoli věku

3.1 Do roku 2030 celosvětově snížit míru mateřské úmrtnosti na méně než 70 na 100 tisíc porodů

3.2 Do roku 2030 zabránit úmrtím novorozenců a dětí mladších pěti let, jimž je možné předejít. Všechny země budou usilovat o snížení novorozenecké úmrtnosti na úroveň maximálně 12 úmrtí na 1000 živě narozených dětí a snížení úmrtnosti dětí mladších pěti let na úroveň 25 a méně na 1000 živě narozených dětí

3.3 Do roku 2030 ukončit epidemii AIDS, tuberkulózy, malárie a zanedbávaných tropických nemocí a bojovat proti hepatitidě, vodou přenášeným nemocem a ostatním přenosným nemocem

3.4 Do roku 2030 snížit pomocí prevence a léčby o třetinu předčasnou úmrtnost na nepřenosné choroby; podporovat duševní zdraví a duševní pohodu

3.5 Posílit prevenci a léčbu užívání návykových látek, včetně užívání narkotik a škodlivého užívání alkoholu

3.6 Do roku 2020 celosvětově snížit na polovinu počet úmrtí a zranění při dopravních nehodách

3.7 Do roku 2030 zajistit všeobecný přístup ke službám pro sexuální a reprodukční zdraví, jako jsou programy plánovaného rodičovství, informace a vzdělávání nebo zahrnutí problematiky reprodukčního zdraví do národních strategií a programů

3.8 Docílit všeobecného zabezpečení zdraví, včetně ochrany finančních rizik, přístupu ke kvalitní základní zdravotní péči a přístupu k bezpečným, účinným, kvalitním a cenově dostupným základním léčivům a očkovacím látkám pro všechny

3.9 Do roku 2030 podstatně snížit počet úmrtí a onemocnění vlivem nebezpečných chemických látek a znečištěného vzduchu, vody a půdy

3.a Posílit uplatňování rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace (WHO) o kontrole tabáku ve všech zemích dle potřeby

3.b Podporovat výzkum a vývoj vakcín a léků na přenosné i nepřenosné choroby, které primárně postihují především rozvojové země, poskytnout přístup k cenově dostupným základním lékům a vakcínám v souladu s Deklarací z Dohá o Dohodě TRIPS a veřejném zdraví, která potvrzuje právo rozvojových zemí plně využít ujednání v Dohodě o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví, pokud jde o flexibilitu v ochraně veřejného zdraví a zejména v přístupu k lékům pro všechny

3.c Podstatně zvýšit financování zdravotnictví a nábor, rozvoj, školení a retence pracovníků ve zdravotnictví v rozvojových zemích, zejména v těch nejméně rozvinutých a v malých ostrovních rozvojových státech

3.d Zvýšit kapacitu všech zemí, zejména rozvojových, pro včasné varování, snižování rizik a řízení národních a globálních zdravotních rizik

Cíl 4. Zajistit rovný přístup k inkluzivnímu a kvalitnímu vzdělávání a podporovat celoživotní vzdělávání pro všechny

4.1 Do roku 2030 zajistit, aby všechny dívky a chlapci ukončili bezplatné, rovnoprávné a kvalitní primární a sekundární základní vzdělání, které bude mít odpovídající a efektivní studijní výsledky

4.2 Do roku 2030 zajistit, aby všechny dívky a chlapci měli možnost kvalitního rozvoje v raném dětství, aby měli přístup k předškolní péči a vzdělání tak, že budou připraveni pro základní vzdělávání

4.3 Do roku 2030 zajistit rovný přístup všech žen a mužů k cenově dostupnému a kvalitnímu odbornému, učňovskému a vyššímu vzdělání, včetně univerzitního

4.4 Do roku 2030 výrazně zvýšit počet mladých a dospělých, kteří mají příslušné dovednosti včetně technických a odborných, které budou předpokladem pro zaměstnání, důstojné pracovní zařazení a pro podnikání

4.5 Do roku 2030 eliminovat genderové nerovnosti ve vzdělávání a zajistit rovný přístup ke všem úrovním vzdělání a odborné přípravy pro znevýhodněné – osoby se zdravotním postižením, původní obyvatelstvo či ohrožené děti

4.6 Do roku 2030 zajistit, aby všichni mladí a značná část dospělých mužů i žen dosáhli čtenářské a matematické gramotnosti

4.7 Do roku 2030 zajistit, aby všichni studenti získali znalosti a dovednosti potřebné k podpoře udržitelného rozvoje, mimo jiné prostřednictvím vzdělávání o udržitelném rozvoji a trvale udržitelném způsobu života, o lidských právech, genderové rovnosti, dále pomocí podpory kultury míru a nenásilí, globálního občanství i docenění kulturní rozmanitosti a příspěvku kultury k udržitelnému rozvoji

4.a Vybudovat a vylepšit genderově citlivá vzdělávací zařízení, která budou vhodná pro děti i lidi se zdravotním postižením, a poskytnout bezpečné, nenásilné, inkluzivní a efektivní vzdělávací prostředí pro všechny

4.b Do roku 2020 výrazně na celém světě rozšířit počet stipendií pro studenty z rozvojových zemí – zejména těch nejméně rozvinutých, malých ostrovních rozvojových a afrických států – pro zápis do vysokoškolského vzdělávání, učňovské přípravy a vzdělávacích programů v informačních a komunikačních technologiích, technologických, stavebních a vědeckých oborech v rozvinutých i rozvojových státech

4.c Do roku 2030 výrazně zvýšit počty kvalifikovaných učitelů, a to i prostřednictvím mezinárodní spolupráce pro vzdělávání učitelů v rozvojových zemích, zejména těch nejméně rozvinutých, a malých ostrovních rozvojových státech

Cíl 5. Dosáhnout genderové rovnosti a posílit postavení všech žen a dívek

5.1 Celosvětově skoncovat se všemi formami diskriminace žen a dívek

5.2 Eliminovat všechny formy násilí vůči ženám a dívkám ve veřejné i soukromé sféře, včetně obchodu s lidmi a sexuálního či jiného vykořisťování

5.3 Odstranit všechny škodlivé praktiky jako jsou dětské, předčasné a nucené sňatky či ženská obřízka

5.4 Uznávat a oceňovat neplacenou péči a domácí práce pomocí zajištění veřejných služeb, infrastruktury a politik sociální ochrany a prosazování sdílené odpovědnosti v rámci domácnosti a rodiny podle zvyklostí dané země

5.5 Zajistit ženám rovné příležitosti a plnou a efektivní účast na rozhodování na všech úrovních v politickém, ekonomickém i veřejném životě

5.6 Zajistit všeobecnou dostupnost služeb sexuálního a reprodukčního zdraví a reprodukčního práva, jak bylo dohodnuto v souladu s Akčním programem

Mezinárodní konference o populaci a rozvoji a Pekingskou akční platformou a závěrečnými dokumenty návazných konferencí

5.a Provést reformy, které ženám zajistí rovná práva k ekonomickým zdrojům, možnost vlastnictví a hospodaření s pozemky i dalších forem vlastnictví, přístup k finančním službám, dědictví a přírodním zdrojům v souladu s národní legislativou

5.b Rozšířit možnosti využívání moderních technologií, zejména informačních a komunikačních, pro posilování postavení žen

5.c Přijmout a posílit vhodné politiky a vymahatelné právní předpisy pro prosazování rovnosti žen a mužů a posilování postavení žen a dívek ve všech sférách

Cíl 6. Zajistit všem dostupnost vody a sanitačních zařízení pro všechny a udržitelné hospodaření s nimi

6.1 Do roku 2030 zajistit univerzální a rovný přístup k bezpečné a cenově dostupné pitné vodě pro všechny

6.2 Do roku 2030 zajistit spravedlivě všem odpovídající sanitační a hygienická zařízení a skoncovat s vylučováním na volných prostranstvích, se zvláštním ohledem na potřeby žen, dívek a lidí v těžké situaci

6.3 Do roku 2030 zlepšit kvalitu vody snížením jejího znečišťování, zamezením vyhazování odpadů do vody a minimalizací vypouštění nebezpečných chemických látek do vody, snížit na polovinu podíl znečištěných odpadních vod a podstatně zvýšit recyklaci a bezpečné opětovné využívání vody v celosvětovém měřítku

6.4 Do roku 2030 podstatně zvýšit efektivitu využívání vody ve všech sektorech a zajistit udržitelný odběr a dodávky pitné vody tak, aby byl vyřešen nedostatek vody a podstatně se snížil počet lidí trpících jejím nedostatkem

6.5 Do roku 2030 zavést integrovanou správu vodních zdrojů na všech úrovních, a to i pomocí přeshraniční spolupráce tam, kde je to vhodné

6.6 Do roku 2020 zajistit ochranu a obnovu ekosystémů související s vodou, včetně hor, lesů, mokřad, řek, zvodní (*aquifers*) a jezer

6.a Do roku 2030 rozšířit mezinárodní spolupráci a podporu budování kapacit v rozvojových zemích v rámci programů a činností souvisejících s vodou a sanitačními zařízeními zahrnující zadržování, odsolování a efektivní využívání vody, čištění odpadních vod a využívání technologií pro recyklaci a opětovné využívání vody

6.b Podporovat a posilovat zapojení místních komunit do zlepšování správy vodních zdrojů a sanitačních zařízení

Cíl 7. Zajistit přístup k cenově dostupným, spolehlivým, udržitelným a moderním zdrojům energie pro všechny

7.1 Do roku 2030 zajistit všem přístup k cenově dostupným, spolehlivým a moderním energetickým službám

7.2 Do roku 2030 podstatně zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na celosvětovém energetickém mixu

7.3 Do roku 2030 celosvětově zdvojnásobit energetickou účinnost

7.a Do roku 2030 zlepšit mezinárodní spolupráci ve zpřístupňování výzkumu a technologií čisté energie, včetně energie z obnovitelných zdrojů, energetické účinnosti a pokročilých a čistších technologií fosilních paliv; podporovat investice do energetické infrastruktury a technologií čisté energie

7.b Do roku 2030 rozšířit infrastrukturu a vylepšit technologie pro dodávky moderních a udržitelných energetických služeb pro všechny v rozvojových zemích, zejména v nejméně rozvinutých a malých ostrovních rozvojových státech

Cíl 8. Podporovat trvalý, inkluzivní a udržitelný ekonomický růst, plnou a produktivní zaměstnanost a důstojnou práci pro všechny

8.1 Udržovat ekonomický růst na hlavu v závislosti na podmínkách jednotlivých zemí, zejména minimálně 7procentní růst HDP ročně v nejméně rozvinutých zemích

8.2 Dosáhnout vyšší úrovně ekonomické produktivity pomocí diverzifikace, technologického rozvoje a inovací, mimo jiné také zaměřením se na odvětví s vysokou přidanou hodnotou a s vysokým podílem lidské práce

8.3 Podporovat politiky orientované na rozvoj, které podporují produktivní činnosti, vytváření důstojných pracovních míst, podnikání, kreativitu a inovace, a podporují vznik a růst mikropodniků, malých a středních podniků, mimo jiné prostřednictvím zpřístupňování finančních služeb

8.4 Postupně až do roku 2030 zlepšovat efektivní využívání globálních zdrojů ve spotřebě i výrobě a učinit vše potřebné pro to, aby ekonomický růst nebyl spojen s poškozováním životního prostředí, v souladu s desetiletým rámcovým programem trvale udržitelné spotřeby a výroby, v jehož čele stojí rozvinuté země

8.5 Do roku 2030 dosáhnout plné a produktivní zaměstnanosti a zajistit důstojnou práci pro všechny ženy a muže, včetně mladých lidí a osob se zdravotním postižením, a zajistit stejnou odměnu za rovnocennou práci

8.6 Do roku 2020 podstatně snížit podíl mladých lidí, kteří nepracují ani nestudují

8.7 Přijmout okamžitá a účinná opatření k vymýcení nucené práce, skoncovat s moderními formami otroctví a s obchodováním s lidmi a dosáhnout zákazu a odstranění nejhorších forem dětské práce, včetně nábory a využívání dětských vojáků, a do roku 2025 odstranit dětskou práci ve všech jejích formách

8.8 Chránit práva a podporovat bezpečné a stabilní pracovní podmínky pro všechny pracující, včetně pracujících migrantů – zejména žen, a lidí s nebezpečným povoláním

8.9 Do roku 2030 navrhnout a realizovat politiky podpory udržitelného cestovního ruchu, který vytváří pracovní místa a podporuje místní kulturu a produkty

8.10 Posílit kapacitu domácích finančních institucí na podporu a rozšíření přístupu k bankovníctví, pojišťovnictví a finančním službám pro všechny

8.a Zvýšit podporu konceptu „Pomoc na podporu obchodu“ (*Aid for Trade*) pro rozvojové země, zejména těch nejméně rozvinutých, mimo jiné prostřednictvím programu „Prohloubený integrovaný rámec obchodní technické asistence pro nejméně rozvinuté státy“ (*Enhanced Integrated Framework for Trade-Related Technical Assistance to Least Developed Countries*, EIF)

8.b Do roku 2020 rozvinout a uvést v život globální strategii pro zaměstnávání mladých a realizovat Globální pakt pro pracovní místa Mezinárodní organizace práce

Cíl 9. Vybudovat odolnou infrastrukturu, prosazovat inkluzivní a udržitelnou industrializaci a inovace

9.1 Rozvinout kvalitní, spolehlivou, udržitelnou a odolnou infrastrukturu, zahrnující i regionální a přeshraniční infrastrukturu, na podporu ekonomického rozvoje a zvýšené kvality života, se zaměřením na ekonomicky dostupný a rovný přístup pro všechny

9.2 Podporovat inkluzivní a udržitelnou industrializaci a do roku 2030 významně zvýšit podíl průmyslu na zaměstnanosti a HDP, a to s ohledem na podmínky v jednotlivých zemích, a zdvojnásobit jeho podíl v nejméně rozvinutých státech

9.3 Zlepšit přístup malých průmyslových a jiných podniků – zejména v rozvojových zemích – k finančním službám, včetně dostupných úvěrů, a jejich začleňování do hodnotových řetězců a trhů

9.4 Do roku 2030 zmodernizovat infrastrukturu a zdokonalit vybavení průmyslových podniků tak, aby byly udržitelné, účinněji využívaly zdroje; dále využívat více čistých a k životnímu prostředí šetrných technologií a výrobních procesů; zapojí se všechny státy s ohledem na své možnosti

9.5 Posílit vědecký výzkum, zlepšit technologickou vybavenost průmyslových odvětví ve všech zemích, zejména rozvojových, a do roku 2030 podporovat inovace a významně zvýšit počet výzkumných a vývojových pracovníků na jeden milion obyvatel a výdaje na soukromý i veřejný výzkum a vývoj

9.a Napomáhat rozvoji udržitelné a odolné infrastruktury v rozvojových zemích prostřednictvím lepší finanční, technologické a technické podpory africkým, nejméně rozvinutým, vnitrozemským rozvojovým a malým ostrovním rozvojovým státům

9.b Podporovat rozvoj technologií, výzkumu a inovací v rozvojových zemích, včetně zajišťování příznivého politického prostředí mimo jiné pro průmyslovou diverzifikaci a výrobu zboží s přidanou hodnotou

9.c Výrazně zvýšit přístup k informačním a komunikačním technologiím a usilovat o poskytování všeobecného a cenově dostupného přístupu k internetu v nejméně rozvinutých státech do roku 2020

Cíl 10. Snížit nerovnost uvnitř zemí a mezi nimi

10.1 Do roku 2030 postupně dosáhnout a udržet růst příjmů spodních 40 procent populace na úrovni vyšší než je celostátní průměr

10.2 Do roku 2030 posilovat a podporovat sociální, ekonomické a politické začleňování všech, bez ohledu na věk, pohlaví, zdravotní postižení, rasu, etnický původ, náboženské vyznání a ekonomické či jiné postavení

10.3 Zajistit rovné příležitosti a snížit nerovnosti, zejména odstraňováním diskriminačních zákonů, politik a postupů, a podporou vhodných právních předpisů, politik a postupů

10.4 Přijmout politická opatření, zejména v oblasti fiskální, mzdové a v oblasti sociální ochrany a postupně dosáhnout větší rovnosti

10.5 Zlepšit regulaci a monitoring globálních finančních trhů a institucí a posílit uplatňování těchto regulací

10.6 Zajistit větší zastoupení a silnější hlas pro rozvojové státy v rozhodování v mezinárodních ekonomických a finančních institucích s cílem vytvořit efektivnější, věrohodnější, spolehlivější a legitimnější instituce

10.7 Usnadňovat řízenou, bezpečnou a zodpovědnou migraci a mobilitu lidí, zahrnující uplatňování plánovaných a dobře řízených migračních politik

10.a Uplatňovat zásadu zvláštního a diferencovaného přístupu k rozvojovým zemím, zejména k těm nejméně rozvinutým, v souladu s dohodami Světové obchodní organizace

10.b Podporovat oficiální rozvojovou pomoc (ODA) a finanční toky zahrnující přímé zahraniční investice do států, které to potřebují nejvíce, zejména nejméně rozvinuté, africké země, malé ostrovní a vnitrozemské rozvojové státy, v souladu s jejich národními plány a programy

10.c Do roku 2030 snížit náklady na převody remitencí migrantů na méně než 3 procenta a eliminovat transakční kanály s náklady vyššími než 5 procent

Cíl 11. Vytvořit inkluzivní, bezpečná, odolná a udržitelná města a obce

11.1 Do roku 2030 zajistit všem přístup k odpovídajícímu, bezpečnému a cenově dostupnému bydlení a základním službám, zlepšit podmínky bydlení ve slumech

11.2 Do roku 2030 poskytnout všem přístup k bezpečným, finančně dostupným, snadno přístupným a udržitelným dopravním systémům zlepšit bezpečnost silničního provozu zejména rozšířením veřejné dopravy se zvláštním důrazem na potřeby lidí v těžké situaci jako ženy, děti, osoby se zdravotním postižením a starší osoby

11.3 Do roku 2030 posílit inkluzivní a udržitelnou urbanizaci a kapacity pro participativní, integrované a udržitelné plánování a správu měst a obcí ve všech zemích

11.4 Zlepšit úsilí na ochranu a záchranu světového kulturního a přírodního dědictví

11.5 Do roku 2030 výrazně snížit počet úmrtí a dalších negativních dopadů přírodních katastrof zahrnujících pohromy spojené s vodou. Týká se to také přímých ekonomických ztrát ve vztahu ke globálnímu HDP. Zvláštní pozornost je nutné věnovat ochraně chudých a zranitelných lidí

11.6 Do roku 2030 snížit nepříznivý dopad životního prostředí měst na jejich obyvatele, zejména zaměřením pozornosti na kvalitu ovzduší a nakládání s komunálním i jiným odpadem

11.7 Do roku 2030 zajistit všeobecný přístup k bezpečné, inkluzivní a přístupné městské zeleni a veřejnému prostoru, zejména pro ženy a děti, starší osoby a osoby se zdravotním postižením

11.a Podporovat pozitivní ekonomické, sociální a environmentální vazby mezi městskými, příměstskými a venkovskými oblastmi zlepšením národního a regionálního rozvojového plánování

11.b Do roku 2020 výrazně zvýšit počet měst a obcí, které přijímají a realizují integrované politiky a plány na podporu inkluze, účinného využívání zdrojů, zmírňování a adaptace na změnu klimatu, odolnost vůči katastrofám, a vypracovat a realizovat komplexní řízení rizik katastrof na všech úrovních v souladu se Sendaiským rámcem pro DRR 2015 – 2030

11.c Podporovat nejméně rozvinuté země, mimo jiné prostřednictvím finanční a technické pomoci, při stavbě udržitelných a odolných budov s využitím místních materiálů

Cíl 12. Zajistit udržitelnou spotřebu a výrobu

12.1 Uplatňovat desetiletý rámec programů pro udržitelnou spotřebu a výrobu se zapojením všech států v čele s rozvinutými a s přihlédnutím k rozvoji a schopnostem států rozvojových

12.2 Do roku 2030 dosáhnout udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a jejich efektivního využívání

12.3 Do roku 2030 snížit v přepočtu na hlavu na polovinu globální plýtvání potravinami na maloobchodní a spotřebitelské úrovni a snížit ztráty potravin v celém výrobním a zásobovacím procesu, včetně posklizňových ztrát

12.4 Do roku 2020 dosáhnout k životnímu prostředí šetrného nakládání s chemickými látkami a odpady během celého jejich životního cyklu, v souladu s dohodnutými mezinárodními rámci, a výrazně snížit jejich uvolňování do ovzduší, vody a půdy tak, aby se minimalizovaly nepříznivé dopady na lidské zdraví a životní prostředí

12.5 Do roku 2030 výrazně snížit produkci odpadů s pomocí prevence, redukce, recyklace a opětovného používání

12.6 Podporovat podniky, zejména velké a nadnárodní společnosti, aby přijaly udržitelné postupy a začlenily informace o udržitelnosti do svých pravidelných zpráv

12.7 Prosazovat udržitelné postupy v zadávání veřejných zakázek v souladu s národními politikami a prioritami

12.8 Do roku 2030 zajistit, aby lidé v celém světě měli relevantní informace a povědomí o udržitelném rozvoji a životním stylu v souladu s přírodou

12.a Podporovat rozvojové země, aby posílily své vědecké a technologické kapacity, a přešly tak k udržitelnějšímu způsobu výroby a spotřeby

12.b Vytvořit a zavést nástroje pro sledování dopadů udržitelného rozvoje na cestovní ruch, který vytváří pracovní místa a podporuje místní kulturu a produkty

12.c Usměrnit neefektivní dotace na fosilní paliva podporující nadbytečnou spotřebu odstraňováním pokřivení trhu v souladu s podmínkami v jednotlivých státech, mimo jiné prostřednictvím daňové restrukturalizace a rušením těchto škodlivých dotací tam, kde existují, aby byl zřejmý jejich dopad na životní prostředí. Je potřeba přitom brát plně v úvahu specifické potřeby a podmínky rozvojových zemí a minimalizovat možné negativní dopady na jejich rozvoj způsobem, který bude chránit chudé a dotčené komunity

Cíl 13. Přijmout bezodkladná opatření na boj se změnou klimatu a zvládnutí jejích dopadů*

13.1 Ve všech zemích zvýšit odolnost a schopnost adaptace na nebezpečí související s klimatem a přírodními pohromami

13.2 Začlenit opatření v oblasti změny klimatu do národních politik, strategií a plánování

13.3 Zlepšit vzdělávání a zvyšování povědomí o klimatické změně, rozšířit lidské i institucionální kapacity pro zmírňování změny klimatu, adaptaci na ni, snižování jejích dopadů a včasné varování

* S vědomím, že Rámcová úmluva OSN o změně klimatu je primárním mezinárodním, mezivládním fórem pro vyjednávání globální reakce na změnu klimatu.

13.a Uvést do praxe závazek přijatý vyspělými zeměmi v Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu a do roku 2020 společně dát k dispozici ze všech zdrojů 100 miliard ročně na řešení potřeb rozvojových zemí v souvislosti se smysluplnými opatřeními na zmírňování a transparentnosti při jejich zavádění a plně zprovoznit Zelený klimatický fond v co nejkratší době

13.b Podporovat mechanismy pro zvyšování kapacit pro efektivní plánování a řízení v oblasti změny klimatu v nejméně rozvinutých zemích, se zaměřením na ženy, mládež, místní a přehlížené komunity

Cíl 14. Chránit a udržitelně využívat oceány, moře a mořské zdroje pro zajištění udržitelného rozvoje

14.1 Do roku 2025 předcházet a výrazně snižovat znečištění moří, zejména znečištění, které je způsobováno činností na pevnině, včetně odpadků a znečištění z živin

14.2 Do roku 2020 udržitelně spravovat a chránit mořské a pobřežní ekosystémy, aby se zabránilo výrazným negativním dopadům, mimo jiné posilováním jejich odolnosti a opatřeními na jejich obnovu s cílem zajistit zdravé a produktivní oceány

14.3 Minimalizovat a řešit dopady okyselování oceánů, mimo jiné prohlubováním vědecké spolupráce na všech úrovních

14.4 Do roku 2020 dosáhnout účinné regulace rybolovu a skoncovat s nadměrným rybolovem, nezákonným, nehlášeným a neregulovaným rybolovem a nešetrnými metodami rybolovu, zavést vědecky podložené plány hospodaření s cílem obnovit populace ryb v co nejkratším možném čase přinejmenším na úroveň, která dokáže produkovat maximální udržitelný výnos podle biologických vlastností jednotlivých druhů

14.5 Do roku 2020 zakonzervovat alespoň 10 procent pobřežních a mořských oblastí v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem a na základě nejlepších dostupných vědeckých informací

14.6 Do roku 2020 zakázat některé formy dotací na rybolov, které přispívají k nadměrnému rybolovu, odstranit dotace, které přispívají k nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu a upustit od zavádění obdobných nových dotací s vědomím, že odpovídající a efektivní zvláštní a diferencovaný přístup k rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím by se měl stát nedílnou součástí vyjednávání Světové obchodní organizace o dotacích na rybolov*

* S ohledem na probíhající vyjednávání Světové obchodní organizace, Rozvojovou agendu a Dauhá a Hongkongským ministerským mandátem.

14.7 Do roku 2030 zvýšit ekonomický přínos z udržitelného využívání mořských zdrojů, mimo jiné prostřednictvím řízeného rybolovu, akvakultury a cestovního ruchu pro malé ostrovní rozvojové a nejméně rozvinuté státy

14.a Rozšířit vědecké poznání, rozvíjet výzkumné kapacity a transfer námořních technologií s ohledem na kritéria a pokyny Mezivládní oceánografické komise

o transferu námořních technologií a s cílem zlepšit zdraví oceánů a zvýšit přínos biologické rozmanitosti moří na rozvoj rozvojových zemí, zejména malých ostrovních rozvojových a nejméně rozvinutých států

14.b Zajistit malým rybářům přístup k mořským zdrojům a trhům

14.c Posílit ochranu a udržitelné využívání oceánů a jejich zdrojů prostřednictvím mezinárodního práva, jak je zapsáno v Úmluvě o mořském právu, která stanovuje právní rámec pro zachování a udržitelné využívání oceánů a jejich zdrojů, s odvoláním na článek 158 dokumentu *Budoucnost, jakou chceme (TheFutureWeWant)*

Cíl 15. Chránit, obnovovat a podporovat udržitelné využívání suchozemských ekosystémů, udržitelně hospodařit s lesy, potírat rozšiřování pouští, zastavit a následně zvrátit degradaci půdy a zastavit úbytek biodiverzity

15.1 Do roku 2020 zajistit ochranu, obnovu a udržitelné využívání suchozemských a vnitrozemských sladkovodních ekosystémů a jejich služeb, zejména lesů, mokřadů, hor a suchých oblastí, v souladu se závazky z mezinárodních dohod

15.2 Do roku 2020 podpořit zavádění udržitelného hospodaření se všemi typy lesů, zastavit odlesňování, obnovit zničené lesy a podstatně zvýšit zalesňování a obnovu lesů na celém světě

15.3 Do roku 2030 bojovat proti rozšiřování pouští, obnovovat znehodnocenou půdu, včetně pozemků postižených rozšiřováním pouští, suchem či záplavami, usilovat o dosažení světa, ve kterém již nedochází k degradaci půdy

15.4 Do roku 2030 zajistit zachování horských ekosystémů, včetně jejich biodiverzity, aby se zvýšila jejich schopnost poskytovat výhody, které jsou nezbytné pro udržitelný rozvoj

15.5 Přijmout neodkladná a výrazná opatření na snižování degradace přirozeného prostředí, zastavit ztrátu biodiverzity a do roku 2020 chránit a zabraňovat vyhynutí ohrožených druhů

15.6 Zajistit spravedlivé rozdělování přínosů plynoucích z využívání genetických zdrojů a podporovat odpovídající přístup k těmto zdrojům

15.7 Přijmout neodkladná opatření ke skoncování s pytláčením a pašováním chráněných druhů rostlin a živočichů a řešit nabídku i poptávku po nelegálních přírodních produktech

15.8 Do roku 2020 zavést opatření proti zavlečení invazivních druhů do suchozemských a vodních ekosystémů a výrazně snížit jejich dopad na tyto ekosystémy, kontrolovat nebo vymýtit prioritní invazivní druhy

15.9 Do roku 2020 začlenit hodnoty ekosystému a biodiverzity do národního i regionálního plánování, rozvojových procesů a strategií na snižování chudoby

15.a Mobilizovat a významně zvýšit finanční prostředky ze všech zdrojů na zachování a udržitelné využívání biodiverzity a ekosystémů

15.b Mobilizovat značné prostředky ze všech zdrojů na všech úrovních na financování udržitelného hospodaření s lesy a poskytnout odpovídající pobídky rozvojovým zemím na zlepšení tohoto hospodaření, včetně ochrany a obnovy lesů

15.c Zvýšit mezinárodní podporu boji proti pytláčení a pašování chráněných druhů, mimo jiné zvyšováním schopností místních komunit věnovat se udržitelným příležitostem k obživě

Cíl 16. Podporovat mírové a inkluzivní společnosti pro udržitelný rozvoj, zajistit všem přístup ke spravedlnosti a vytvořit efektivní, odpovědné a inkluzivní instituce na všech úrovních

16.1 Výrazně snížit všechny formy násilí a související míru úmrtnosti všude na světě

16.2 Skoncovat se zneužíváním, vykořisťováním a obchodem s lidmi a všemi formami násilí na dětech a jejich mučení

16.3 Podporovat svrchovanost práva na národní i mezinárodní úrovni a zajistit rovný přístup ke spravedlnosti pro všechny

16.4 Do roku 2030 výrazně snížit pohyb nezákonných finančních prostředků a zbraní, usilovat o navrácení odcizeného majetku a bojovat proti všem formám organizovaného zločinu

16.5 Podstatně omezit korupci a úplatkářství ve všech formách

16.6 Vytvořit účinné, odpovědné a transparentní instituce na všech úrovních

16.7 Zajistit odpovědné, inkluzivní, participační a zastupitelské rozhodování na všech úrovních

16.8 Rozšířit a posílit zapojení rozvojových zemí do rozhodování v mezinárodních institucích

16.9 Do roku 2030 poskytnout všem právní subjektivitu, včetně registrace při narození

16.10 Zajistit veřejnosti přístup k informacím a ochranu základních svobod, v souladu s vnitrostátními právními předpisy a mezinárodními dohodami

16.a Posílit příslušné instituce státu, mimo jiné prostřednictvím mezinárodní spolupráce, pro budování kapacit na všech úrovních pro boj proti násilí, terorismu a trestné činnosti, zejména v rozvojových státech

16.b Podporovat a prosazovat nediskriminační zákony a politiku udržitelného rozvoje

Cíl 17. Oživit globální partnerství pro udržitelný rozvoj a posílit prostředky pro jeho uplatňování**Finance**

17.1 Posílit mobilizaci domácích zdrojů, mimo jiné prostřednictvím mezinárodní podpory rozvojovým zemím, ke zlepšení domácích kapacit pro výběr daní a dalších příjmů

17.2 Plně realizovat závazky rozvinutých zemí v rámci Oficiální rozvojové pomoci (ODA), včetně závazku mnoha vyspělých zemích poskytnout 0,7 procenta ODA/HND rozvojovým zemím a 0,15 až 0,20 procenta ODA/HND nejméně rozvinutým zemím; poskytovatelé ODA by měli zvážit stanovení cíle poskytnout alespoň 0,20 procenta ODA/HND nejméně rozvinutým zemím

17.3 Mobilizovat dodatečné finanční prostředky z různých zdrojů pro rozvojové státy

17.4 Pomoci rozvojovým zemím při dosahování dlouhodobé dluhové udržitelnosti prostřednictvím koordinovaných politik zaměřených na podporu financování dluhu, oddlužení a restrukturalizaci dluhu dle potřeby, a zabývat se vnějším zadlužením silně zadlužených chudých zemí, aby se snížila jejich míra zadluženosti

17.5 Přijmout a realizovat režimy na podporu investic pro nejméně rozvinuté státy

Technologie

17.6 Posílit spolupráci sever-jih, jih-jih, trojstrannou regionální a mezinárodní spolupráci v přístupu k vědě, technologiím a inovacím, a posílit sdílení znalostí za vzájemně dohodnutých podmínek, mimo jiné prostřednictvím lepší koordinace stávajících mechanismů, zejména na úrovni OSN, a prostřednictvím mechanismu mezinárodního zpřístupňování technologií

17.7 Podporovat rozvoj, transfer a rozšiřování technologií šetrných k životnímu prostředí do rozvojových zemí za výhodných podmínek, včetně koncesí a preferenčních podmínek na základě vzájemných dohod

17.8 Plně zprovoznit technologickou banku a mechanismy budování vědeckých, technologických a inovačních kapacit pro nejméně rozvinuté státy do roku 2017 rozšířit používání technologií, zejména informačních a komunikačních

Budování kapacit

17.9 Posílit mezinárodní podporu pro realizaci efektivního a cíleného budování kapacit v rozvojových zemích na podporu národních plánů naplňování všech cílů udržitelného rozvoje, a to i prostřednictvím spolupráce sever-jih, jih-jih a trojstranné spolupráce

Obchod

17.10 Podporovat univerzální, standardizovaný, otevřený, nediskriminační a spravedlivý multilaterální obchodní systém pod dohledem Světové obchodní organizace (WTO), a to i prostřednictvím závěrů vyjednávání v Rozvojové agendě WTO z Dauhá

17.11 Výrazně zvýšit vývoz rozvojových zemí, zejména s cílem zdvojnásobit podíl nejméně rozvinutých států na světovém vývozu do roku 2020

17.12 Umožnit nejméně rozvinutým státům bezcelní a bezkvótový přístup na trhy v dlouhodobém měřítku, v souladu s rozhodnutími Světové obchodní organizace, mimo jiné zajištěním toho, že preferenčních pravidla původu vztahující se na dovoz z nejméně rozvinutých států jsou transparentní a jednoduchá a přispívají k usnadnění přístupu na trhy

Systémové otázky

Politika a institucionální soudržnost

17.13 Posílit globální makroekonomickou stabilitu, mimo jiné prostřednictvím koordinace politik a jejich koherence

17.14 Podporovat politickou soudržnost pro udržitelný rozvoj

17.15 Respektovat politiku jednotlivých států při zavádění a provádění politik pro vymýcení chudoby a udržitelný rozvoj

Mnohostranná partnerství

17.16 Posílit globální partnerství pro udržitelný rozvoj podporované mnohostranným partnerstvím ve prospěch mobilizace a sdílení znalostí, expertízy, technologií a finančních zdrojů na podporu dosažení cílů udržitelného rozvoje ve všech zemích, zejména rozvojových

17.17 Podněcovat a podporovat efektivní partnerství veřejných institucí, partnerství veřejného a soukromého sektoru a partnerství v rámci občanské společnosti, a to na základě zkušeností a využívání zdrojových strategií partnerství

Data, monitorování a odpovědnost

17.18 Do roku 2020 zvýšit podporu budování kapacit rozvojových zemí, včetně nejméně rozvinutých a malých ostrovních rozvojových států, k výraznému zvýšení dostupnosti vysoce kvalitních, aktuálních a spolehlivých údajů členěných podle příjmů, pohlaví, věku, rasy, etnického původu, migračního statutu, zdravotního postižení, geografické polohy a dalších relevantních charakteristik v národním kontextu

17.19 Do roku 2030 stavět na stávajících iniciativách s cílem rozvinout prostředky pro měření pokroku v oblasti trvale udržitelného rozvoje, které doplní hrubý domácí produkt a podporou budování statistických kapacit rozvojových států

Prostředky pro realizaci a globální partnerství

60. Znovu potvrzujeme své silné odhodlání plně realizovat tuto novou agendu. Uznáváme, že nebudeme schopni dosáhnout svých ambiciózních cílů a podcílů bez obnoveného a posíleného globálního partnerství a srovnatelně ambiciózních prostředků pro jejich provádění. Oživené globální partnerství usnadní intenzivní globální zapojování do podpory provádění všech cílů a podcílů, spojujíc přitom vlády, občanskou společnost, soukromý sektor, systém OSN a další aktéry a mobilizujíc všechny dostupné prostředky.

61. Cíle a podcíle agendy se zabývají prostředky nezbytnými k realizaci našich kolektivních ambicí. Podcíle s prostředky provádění v rámci každého cíle udržitelného rozvoje a cíle 17 uvedené výše, jsou klíčové pro realizaci naší agendy a stejně důležité jako ostatní cíle a podcíle. Přidělíme jim tedy stejnou prioritu ve svém úsilí o provádění a v globálním indikátorovém rámci pro monitorování dosaženého pokroku.

62. Tato agenda, včetně cílů udržitelného rozvoje, může být naplněna v rámci obnoveného globálního partnerství pro udržitelný rozvoj, podporovaného konkrétními politikami a opatřeními nastíněnými v Akční agendě z Addis Abeby,² která je nedílnou součástí Agendy udržitelného rozvoje do roku 2030. Akční agenda z Addis Abeby podporuje, doplňuje a napomáhá zasadit do kontextu podcíle s prostředky pro provádění Agendy do roku 2030. Týká se domácích veřejných prostředků, domácího a mezinárodního soukromého podnikatelského a finančního sektoru, mezinárodní rozvojové spolupráce, mezinárodního obchodu jako hnacího mechanismu rozvoje, dluhů a udržitelnosti dluhů, řešení systémových otázek a vědy, technologií, inovací a budování kapacit, dat, monitorování a sledování.

63. Soudržné strategie udržitelného rozvoje přijímané na národní úrovni, podporované integrovanými národními finančními rámci, budou jádrem našeho úsilí. Znovu opakujeme, že každá země nese hlavní odpovědnost za svůj ekonomický a sociální rozvoj a že úloha národních politik a strategií rozvojenemůže být nikdy dostatečně zdůrazněna. Budeme respektovat politický prostor a vedení každé země při provádění politik pro vymýcení chudoby a udržitelný rozvoj, při současném zachování souladu s příslušnými mezinárodními pravidly a závazky. Zároveň pak je třeba podporovat národní úsilí o rozvoj prostřednictvím nápomocného mezinárodního ekonomického prostředí, včetně koherentního a vzájemně se podporujícího světového obchodu, monetárních a finančních systémů a posílené a zdokonalené globální ekonomické správy. Zásadní jsou rovněž procesy vedoucí k dosažení a umožnění globální dostupnosti potřebných znalostí a technologií, jakož i budování kapacit. Zavazujeme se, že budeme usilovat o politickou soudržnost a prostředí umožňující udržitelný rozvoj na všech úrovních a všemi aktéry a o oživení globálního partnerství pro udržitelný rozvoj.

² Akční agenda z Addis Abeby Třetí mezinárodní konference o financování rozvoje (Akční agenda z Addis Abeby), přijatá Valným shromážděním 27. července 2015 (rezoluceč. 69/313).

64. Podporujeme provádění příslušných strategií a akčních programů, včetně Istanbulské deklarace a akčního programu, Urychlených akčních modalit pro malé ostrovní rozvojové státy (*SIDS Accelerated Modalities of Action (SAMOA Pathway)*) a Vídeňského akčního programu pro vnitrozemské rozvojové země pro dekádu 2014-2024 (*Vienna Programme of Action for Landlocked Developing Countries for the Decade 2014-2024*) a znovu potvrzujeme důležitost podpory Agendy 2063 Africké unie a programu Nové partnerství pro rozvoj Afriky (NEPAD), které jsou všechny nedílnou součástí nové agendy. Uznáváme, že dosažení trvalého míru a udržitelného rozvoje je velkou výzvou v zemích postižených konflikty a v zemích v postkonfliktních situacích.

65. Uznáváme, že země se středními příjmy nadále čelí významným výzvám při dosahování udržitelného rozvoje. Aby bylo zajištěno udržení výsledků, jichž bylo k dnešnímu dni dosaženo, je třeba věnovat větší úsilí řešení přetrvávajících výzev prostřednictvím výměny zkušeností, dokonalejší koordinace a lepší a soustředěné podpory rozvojového systému OSN, mezinárodních finančních institucí, regionálních organizací a dalších zainteresovaných subjektů.

66. Zdůrazňujeme, že pro všechny země platí, že veřejné politiky, mobilizace a efektivní využívání domácích zdrojů, opírající se o zásadu odpovědnosti jednotlivých států, jsou ústřední pro naše společné usilování o udržitelný rozvoj, včetně dosažení cílů udržitelného rozvoje. Uznáváme, že domácí zdroje jsou vytvářeny především ekonomickým růstem, podporovaným na všech úrovních příznivým prostředím.

67. Soukromé podnikatelské aktivity, investice a inovace jsou hlavními motory produktivity, inkluzivního ekonomického růstu a tvorby pracovních míst. Bereme v úvahu rozmanitost soukromého sektoru, který je tvořen mikropodniky, družstvy a nadnárodními společnostmi. Vyzýváme všechny podniky, aby uplatňovaly svou kreativitu a inovace při řešení výzev udržitelného rozvoje. Budeme podporovat dynamický a dobře fungující podnikatelský sektor a zároveň chránit pracovní práva a environmentální a zdravotní standardy v souladu s příslušnými mezinárodními standardy a dohodami a dalšími probíhajícími iniciativami v tomto ohledu, např. Obecnými zásadami OSN v oblasti podnikání a lidských práv a pracovními standardy Mezinárodní organizace práce, Úmluvou o právech dítěte a klíčovými mnohostrannými dohodami v oblasti životního prostředí, pro smluvní strany těchto dohod.

68. Mezinárodní obchod je motorem inkluzivního ekonomického růstu a snižování chudoby a přispívá k prosazování udržitelného rozvoje. Nadále budeme prosazovat univerzální, na pravidlech založený, otevřený, transparentní, předvídatelný, inkluzivní, nediskriminační a spravedlivý multilaterální obchodní systém v rámci Světové obchodní organizace, jakož i smysluplnou liberalizaci obchodu. Vyzýváme všechny členy Světové obchodní organizace k zintenzivnění úsilí směrem k okamžitému završení vyjednávání o Rozvojové agendě z Dohá. Připisujeme velkou důležitost zajištění budování kapacit v oblasti obchodu pro rozvojové země, včetně afrických zemí, nejméně rozvinutých zemí, vnitrozemských rozvojových zemí, malých ostrovních rozvojových států a zemí se středními příjmy, a to včetně prosazování regionální ekonomické integrace a propojenosti.

69. Uznáváme potřebu napomáhat rozvojovým zemím při dosahování dlouhodobé udržitelnosti dluhů prostřednictvím koordinovaných politik, jejichž cílem je v případě potřeby podpora financování dluhů, oddlužení, restrukturalizace dluhů

a řádného zvládnání dluhů. Mnoho zemí je i nadále ohroženo dluhovou krizí a některé země takové krize prožívají, včetně řady nejméně rozvinutých zemí, malých ostrovních rozvojových států a některých rozvinutých zemí. Opakujeme, že dlužníci a věřitelé musí společně pracovat na prevenci a řešení neudržitelných dluhových situací. Zachování udržitelných úrovní dluhů je úkolem půjčujících si zemí; přesto však uznáváme, že věřitelé rovněž mají povinnost půjčovat způsobem, který neoslabeje udržitelnost dluhů dané země. Budeme podporovat zachování udržitelnosti dluhů těch zemí, kterým bylo poskytnuto oddlužení a které dosáhly udržitelné úrovně dluhů.

70. Tímto zavádíme Mechanismus pro snazší využívání technologií (*Technology Facilitation Mechanism*), který byl zřízen Akční agendou z Addis Abeby za účelem podpory cílů udržitelného rozvoje. Mechanismus pro snazší využívání technologií bude založen na mnohostranné spolupráci mezi členskými státy, občanskou společností, soukromým sektorem, vědeckou komunitou, subjekty OSN a dalšími zainteresovanými stranami a bude tvořen meziagenturním pracovním týmem OSN pro vědu, technologie a inovace pro cíle udržitelného rozvoje, společným mnohostranným fórem pro oblast vědy, technologií a inovací pro cíle udržitelného rozvoje a online platformou.

- Meziagenturní pracovní tým OSN pro vědu, technologie a inovace pro cíle udržitelného rozvoje bude prosazovat koordinaci, soudržnost a spolupráci v rámci systému OSN v oblasti vědy, technologií a inovací, podporovat synergie a efektivnost, především za účelem posílení iniciativ pro budování kapacit. Tento pracovní tým bude využívat stávající zdroje a bude pracovat s 10 zástupci občanské společnosti, soukromého sektoru a vědecké komunity na přípravě zasedání mnohostranného fóra v oblasti vědy, technologií a inovací pro cíle udržitelného rozvoje, jakož i na rozvoji a zprovoznění online platformy, včetně přípravy návrhů modalit pro toto fórum a online platformu. Těchto 10 zástupců bude jmenováno generálním tajemníkem na období dvou let. Pracovní tým bude umožňovat účast všech agentur, fondů a programů OSN a funkčních komisí Hospodářské a sociální rady a zpočátku bude složen ze subjektů, jež v současné době tvoří neformální pracovní skupinu pro snazší využívání technologií, tedy Odboru pro ekonomické a sociální otázky Sekretariátu, Programu OSN pro životní prostředí, Organizace OSN pro průmyslový rozvoj, Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu, Konference OSN o obchodu a rozvoji, Mezinárodní telekomunikační unie, Světové organizace pro duševní vlastnictví a Světové banky.
- Online platforma bude využívána k zavedení komplexního mapování a bude sloužit jako vstupní brána informací o stávajících iniciativách, mechanismech a programech pro oblast vědy, technologií a inovací, v rámci OSN i mimo ni. Online platforma usnadní přístup k informacím, znalostem a zkušenostem, jakož i k osvědčeným postupům a získaným poznatkům o iniciativách a politikách usnadňujících využívání vědy, technologií a inovací. Online platforma rovněž usnadní šíření příslušných vědeckých publikací s otevřeným přístupem vytvořených po celém světě. Tato online platforma bude rozvíjena na základě nezávislého technického posouzení, které zohlední osvědčené postupy a získané poznatky z jiných iniciativ v rámci OSN i mimo ni, s cílem zajistit doplnění a poskytnutí odpovídajících informací o stávajících platformách pro vědu, technologie a inovace a přístup k nim, vyhýbajíc se přitom duplicitám a posilujíc synergie.

- Mnohostranné fórum o vědě, technologiích a inovacích pro cíle udržitelného rozvoje se bude konat jednou ročně po dobu dvou dnů za účelem diskusí o spolupráci ve vědě, technologiích a inovacích zaměřené na tematické okruhy pro naplňování cílů udržitelného rozvoje, shromažďující všechny důležité zainteresované subjekty, kterou mohou k tomuto naplňování aktivně přispět svou odborností. Toto fórum poskytne prostor pro usnadnění interakcí, navazování kontaktů a budování sítí mezi příslušnými zainteresovanými subjekty mnohostrannými partnerstvími s cílem identifikovat a zkoumat technologické potřeby a nedostatky, včetně vědecké spolupráce, inovací a budování kapacit, a také s cílem přispět k usnadnění rozvoje, přenosu a šíření technologií relevantních pro cíle udržitelného rozvoje. Zasedání tohoto fóra bude svolávat předseda Hospodářské a sociální rady před zasedáním Politického fóra na vysoké úrovni pod záštitou Rady nebo případně společně s dalšími fóry nebo konferencemi, v závislosti na tématu, které bude na pořadu jednání, a na základě spolupráce s organizátory jiných fór či konferencí. Zasedáním fóra budou společně předsedat dva členské státy a jejich výsledkem bude shrnutí diskusí vypracované dvěma spolupředsedy, které se stane vstupním dokumentem pro zasedání Politického fóra na vysoké úrovni, v kontextu monitorování a přezkumu provádění rozvojové agendy po roce 2015.
- Zasedání Politického fóra na vysoké úrovni bude informováno o závěrečných shrnutích mnohostranného fóra. Témata pro další mnohostranné fórum o vědě, technologiích a inovacích pro cíle udržitelného rozvoje budou prodiskutována Politickým fórem na vysoké úrovni o udržitelném rozvoji, zohledňující odborné podklady pracovního týmu.

71. Opakujeme, že tato agenda a cíle a podcíle udržitelného rozvoje, včetně prostředků k jejich realizaci, jsou univerzální, neoddělitelné a propojené.

Monitorování a přezkum

72. Zavazujeme se, že se v příštích 15 letech zapojíme do systematického monitorování a přezkumu provádění této agendy. Robustní, dobrovolný, efektivní, participativní, transparentní a integrovaný rámec pro monitorování a přezkum zcela zásadně přispěje k provádění a pomůže jednotlivým maximalizovat a sledovat pokrok v provádění této agendy tak, aby bylo zajištěno, že nikdo nezůstane pozadu.

73. Fungováním na národní, regionální a globální úrovni bude prosazovat povinnost skládat účty našim občanům, podporovat účinnou mezinárodní spolupráci při naplňování této agendy a posilovat výměnu osvědčených postupů a vzájemné vzdělávání. Bude mobilizovat podporu s cílem zdolat společné výzvy a odhalovat nové a vznikající problémy. Jelikož se jedná o celosvětovou agendu, důležitá bude vzájemná důvěra a porozumění mezi všemi národy.

74. Procesy monitorování a přezkumu na všech úrovních se budou řídit následujícími zásadami:

(a) Budou dobrovolné a budou je provádět jednotlivé země, zohledňující odlišné národní skutečnosti, kapacity a úroveň rozvoje a respektující národní politický prostor a priority. Jelikož je odpovědnost jednotlivých členských států klíčem k dosažení udržitelného rozvoje, výsledek procesů na národní úrovni bude základem pro přezkum na regionální a globální úrovni s tím, že globální přezkum bude založen především na národních oficiálních zdrojích dat.

(b) Budou sledovat pokrok v provádění univerzálních cílů a podcílů, včetně prostředků na jejich realizaci, ve všech zemích způsobem, jenž respektuje jejich univerzální, integrovanou a vzájemně propojenou povahu a tři dimenze udržitelného rozvoje.

(c) Uchovají si dlouhodobější zaměření, identifikovat dosažené úspěchy, výzvy, nedostatky a rozhodující faktory úspěchu a podporovat země při přijímání informovaných politických rozhodnutí. Pomohou mobilizovat nezbytné prostředky pro provádění a partnerství, podporovat identifikaci řešení a osvědčených postupů a prosazovat koordinaci a efektivnost mezinárodního rozvojového systému.

(d) Budou otevřené, inkluzivní, participativní a transparentní pro všechny lidi a budou podporovat předávání informací ode všech příslušných zainteresovaných subjektů.

(e) Budou zaměřené na člověka, genderově citlivé, budou respektovat lidská práva a zaměřovat se především na ty nejchudší, nejzranitelnější a na ty, co zaostávají nejvíce.

(f) Budou stavět na stávajících platformách a procesech, pokud tyto existují, vyhýbat se duplicitám a reagovat na národní podmínky, kapacity, potřeby a priority. Budou se vyvíjet v průběhu času, berouce v úvahu nově vznikající problémy a vypracování nových metodologií, a budou snižovat na minimum zátěž národních správ v oblasti výkaznictví.

(g) Budou důkladné a založené na průkazných údajích, budou využívat informace z hodnocení prováděných jednotlivými zeměmi a data, která jsou vysoce kvalitní, přístupná, aktuální, spolehlivá a členěná podle příjmu, pohlaví, věku, rasy, etnické příslušnosti, migračního statutu, zdravotního postižení a zeměpisné oblasti a dalších charakteristik důležitých v národních kontextech.

(h) Budou vyžadovat intenzivnější podporu budování kapacit pro rozvojové země, včetně posílení národních datových systémů a evaluačních programů, především v afrických zemích, nejméně rozvinutých zemích, malých ostrovních rozvojových státech, vnitrozemských rozvojových zemích a v zemích se středními příjmy.

(i) Budou se opírat o aktivní podporu systému OSN a dalších mnohostranných institucí.

75. Cíle a podcíle budou monitorovány a přezkoumány s využitím sady globálních indikátorů. Tyto budou doplněny indikátory na regionální a národní úrovni, vypracovanými členskými státy, a dále také výsledky práce věnované stanovení výchozích hodnot u těch podcílů, kde národní a globální výchozí hodnoty dosud neexistují. Globální indikátorový rámec, jenž bude vypracován Mezi-agenturní a expertní skupinou pro indikátory cílů udržitelného rozvoje, bude sjednán Statistickou komisí do března 2016 a poté přijat Hospodářskou a sociální radou a Valným shromážděním, v souladu se stávajícími mandáty. Tento rámec bude jednoduchý a přesto robustní, bude se zabývat všemi cíli a podcíli udržitelného rozvoje, včetně prostředků na realizaci, a zachová politickou rovnováhu, integraci a ambice v nich obsažené.

76. Budeme podporovat rozvojové země, zejména pak africké země, nejméně rozvinuté země, malé ostrovní rozvojové státy a vnitrozemské rozvojové země, v posilování kapacity národních statistických úřadů a datových systémů k zajištění

přístupu k vysoce kvalitním, aktuálním, spolehlivým a členěným datům. Budeme prosazovat transparentní a odpovědné prohlubování spolupráce veřejného a soukromého sektoru za účelem využívání přínosů plynoucích z široké škály dat, včetně pozorování Země a geoprostorových informací, při zajištění odpovědnosti na národní úrovni v oblasti podpory a sledování pokroku.

77. Zavazujeme se, že se plně zapojíme do provádění pravidelných a inkluzivních přezkumů pokroku na nižší než národní, národní, regionální a globální úrovni. Budeme co nejvyšší možnou měrou využívat stávající síť institucí a mechanismů pro monitorování a přezkum. Národní zprávy umožní posouzení pokroku a identifikaci výzev na národní a globální úrovni. Spolu s regionálními dialogy a globálními přezkumy poskytnou doporučení pro monitorování na nejrůznějších úrovních.

Národní úroveň

78. Vybízíme členské státy, aby pokud možno co nejdříve vypracovaly proveditelné a ambiciózní národní plány jako odezvu na globální realizaci této agendy. Ty mohou podpořit přechod na cíle udržitelného rozvoje a vycházet ze stávajících nástrojů plánování, např. ze strategií národního rozvoje nebo strategií udržitelného rozvoje.

79. Rovněž vybízíme členské státy k realizaci pravidelných a inkluzivních přezkumů pokroku na národní a subnárodní úrovni, které budou vedeny a prováděny jednotlivými zeměmi. Tyto přezkumy by měly využívat informací od původních obyvatel, občanské společnosti, soukromého sektoru a dalších zainteresovaných subjektů, v souladu s národními podmínkami, politikami a prioritami. Tyto procesy mohou být rovněž podpořeny národními parlamenty, jakož i dalšími institucemi.

Regionální úroveň

80. Monitorování a přezkum na regionální a subregionální úrovni mohou dle potřeby poskytnout užitečné příležitosti pro vzájemné vzdělávání, mimo jiné prostřednictvím dobrovolných přezkumů, sdílení osvědčených postupů a diskusí o sdílených podcílech. V tomto ohledu vítáme spolupráci regionálních a subregionálních komisí a organizací. Inkluzivní regionální procesy budou vycházet z přezkumů na národní úrovni a přispívat k monitorování a přezkumu na globální úrovni, včetně Politického fóra na vysoké úrovni o udržitelném rozvoji (HLPF).

81. Uznávající, jak je důležité vycházet ze stávajících mechanismů monitorování a přezkumu na regionální úrovni, a poskytující dostatečný politický prostor, vybízíme členské státy, aby identifikovaly regionální fórum, do něhož je nejvhodnější se zapojit. Regionální komise OSN jsou vybízeny k tomu, aby v tomto ohledu i nadále podporovaly členské státy.

Globální úroveň

82. Politické fórum na vysoké úrovni sehraje ústřední úlohu při dohledu nad sítí procesů monitorování a přezkumu na globální úrovni, spolupracujíc přitom úzce s Valným shromážděním, Hospodářskou a sociální radou a dalšími relevantními orgány a fóry, v souladu s jejich stávajícími mandáty. Umožní sdílení zkušeností, včetně úspěchů, výzev a získaných poznatků, a poskytne politické i odborné vedení a doporučení pro monitorování. Bude prosazovat systémovou soudržnost

a koordinaci politik udržitelného rozvoje. Mělo by zajistit, aby agenda nadále zůstala relevantní a ambiciózní, a mělo by se zaměřit na posouzení pokroku, dosažených úspěchů a výzev, jimž čelí rozvinuté a rozvojové země, jakož i nových a vznikajících problémů. Budou vytvořeny efektivní vazby na opatření v oblasti monitorování a přezkumu všech relevantních konferencí a procesů OSN, včetně těch, které se týkají nejméně rozvinutých zemí, malých ostrovních rozvojových států a vnitrozemských rozvojových zemí.

83. O monitorování a přezkumu bude na Politickém fóru na vysoké úrovni informováno prostřednictvím výroční zprávy o pokroku v oblasti cílů udržitelného rozvoje, kterou vypracuje generální tajemník ve spolupráci se systémem OSN, na základě globálního indikátorového rámce a dat generovaných národními statistickými systémy a informací shromážděných na regionální úrovni. Politické fórum na vysoké úrovni bude rovněž informováno prostřednictvím *Globální zprávy o udržitelném rozvoji (Global Sustainable Development Report)*, která posílí propojení vědy a politiky a mohla by poskytnout silný nástroj, založený na poznacích, na podporu tvůrců politik při prosazování udržitelného rozvoje a vymýcení chudoby. Vyzýváme předsedu Hospodářské a sociální rady, aby zahájil proces konzultací o rozsahu, metodologii a četnosti této zprávy, jakož i o jejím vztahu ke zprávě o pokroku v cílech udržitelného rozvoje, přičemž výsledek by se měl promítnout do ministerské deklarace ze zasedání Politického fóra na vysoké úrovni v roce 2016.

84. Politické fórum na vysoké úrovni, pod záštitou Hospodářské a sociální rady, bude provádět pravidelné přezkumy v souladu s rezolucí Valného shromáždění č. 67/290 z 9. července 2013. Tyto přezkumy budou dobrovolné, budou vybízet k podávání zpráva budou zahrnovat rozvinuté a rozvojové země, jakož i relevantní subjekty OSN a další zainteresované subjekty, včetně občanské společnosti a soukromého sektoru. Budou řízeny státem a budou do nich zapojeni účastníci na úrovni ministerstev a další relevantní vysoce postavení účastníci. Poskytnou platformu pro partnerství, mimo jiné prostřednictvím účasti významných skupin a dalších relevantních zainteresovaných subjektů.

85. Tematické přezkumy pokroku v oblasti cílů udržitelného rozvoje, včetně průřezových otázek, proběhnou rovněž na Politickém fóru na vysoké úrovni. Budou podpořeny přezkumy provedenými funkčními komisemi Hospodářské a sociální rady a dalšími mezivládními orgány a fóry, do nichž by se měla promítnout integrovaná povaha cílů i vazby mezi nimi. Zapojí se do nich všechny relevantní zainteresované subjekty, a pokud to bude možné, budou součástí cyklu Politického fóra na vysoké úrovni a budou s ním sladěny.

86. Vítáme, jak bylo nastíněno v Akční agendě z Addis Abeby, monitorování a přezkum speciálně zaměřené na výsledky financování rozvoje a rovněž všechny prostředky pro provádění cílů udržitelného rozvoje, které jsou součástí rámce monitorování a přezkumu této agendy. Mezivládně dohodnuté závěry a doporučení výročního fóra Ekonomické a sociální rady o financování rozvoje budou součástí celkového monitorování a přezkumu provádění této agendy na Politickém fóru na vysoké úrovni.

87. Politické fórum na vysoké úrovni, konající se každé čtyři roky pod záštitou Valného shromáždění, poskytne politické vedení na vysoké úrovni pro agendu a její provádění, zhodnotí pokrok a nově vznikající výzvy a bude mobilizovat další opatření k urychlení její realizace. Příští politické fórum na vysoké úrovni pod

záštitou Valného shromáždění se bude konat v roce 2019, čímž se nově nastaví cyklus zasedání tak, aby bylo dosaženo co nejužší vazby na čtyřletou komplexní revizi politik pro rozvoj (QPCR).

88. Rovněž klademe důraz na důležitost systémového strategického plánování, provádění a vykazování za účelem zajištění koherentní a integrované podpory realizace nové agendy rozvojovým systémem OSN. Příslušné řídicí orgány by měly přijmout opatření k přezkumu této podpory provádění a informovat o pokroku a překážkách. Víťame probíhající dialog v rámci Hospodářské a sociální rady o dlouhodobějším nastavení rozvojového systému OSN a očekáváme přijetí odpovídajících opatření k těmto otázkám.

89. Politické fórum na vysoké úrovni podpoří účast významných skupin a dalších relevantních zainteresovaných subjektů v procesech monitorování a přezkumu v souladu s rezolucí č. 67/290. Vyzýváme tyto aktéry, aby podávali zprávy o tom, jak přispěli k provádění agendy.

90. Žádáme generálního tajemníka, aby po konzultaci s členskými státy vypracoval zprávu, jež bude předložena ke zvážení na sedmdesátém zasedání Valného shromáždění jako příprava na zasedání Politického fóra na vysoké úrovni v roce 2016, a která nastíní rozhodující milníky na cestě ke koherentnímu, efektivnímu a inkluzivnímu monitorování a přezkumu na globální úrovni. Tato zpráva by měla obsahovat návrh na organizační zajištění přezkumů prováděných jednotlivými státy v rámci Politického fóra na vysoké úrovni pod záštitou Hospodářské a sociální rady, včetně doporučení dobrovolných společných vodítek pro vypracování zpráv. Měla by vyjasnit odpovědnost jednotlivých institucí a poskytnout pokyny ohledně každoročních témat, pořadí tematických přezkumů a možností pravidelných přezkumů pro Politické fórum na vysoké úrovni.

91. Znovu potvrzujeme své pevné odhodlání naplnit tuto agendu a plně ji využít k tomu, abychom náš svět do roku 2030 změnili k lepšímu.